

ENERGETSKI SEKTOR **Aktuelnosti**

Broj 64 - 29.12.2017. - Sektor za prestrukturiranje i reinženjering - Pripremio: Slobodan Tubin

Do 2030. sve TE na ugalj u Europi će raditi s gubitkom!

Prema analizi klimatskog think-tanka Carbon Tracker na uzorku od 619 termoelektrana u Europskoj uniji njih 54% posluje s gubitkom, a 2030. taj bi broj mogao biti 97%. Upozoravaju investitore da energetske kompanije do tada planiraju zatvoriti 27% kapaciteta a kompletno povlačenje iz uglja do 2030. moglo bi dovesti do gubitaka od oko 22 milijarde eura. Razlog takvoj situaciji su rastući standardi kvalitete zraka koji trebaju biti postignuti do 2021., jer 70% postojećih elektrana treba instalirati nove skupe tehnologije. Tu je važan faktor i rast cijena kvota za ugljični dioksid koji utječe na rast proizvodnje iz uglja dok cijene čistih tehnologija kontinuirano padaju. Izvještaj sugerira da će nivelirani

trošak proizvodnje energije (LCOE) iz nove offshore vjetroelektrane ili FN elektrane između 2024. i 2027. biti niži od LCOE-a postojeće termoelektrane na ugalj. U izveštaju stoji da su RWE i Uniper mogu izbjegći gubitak od 5,3 milijarde eura, odnosno 1,7 milijarde eura zatvarajući elektrane na ugalj do 2030. Ta strategija smanjila bi gubitke za svih 15 najvećih europskih operatora elektrana, osim Enela i rumunskog CE Oltenije. Danska, Finska, Francuska, Italija, Holandija, Portugal i Velika Britanija već su odredile godinu gašenja svojih kapaciteta na ugalj. EK je predložila zabranu zarade za zakup kapaciteta za TE na ugalj do 2025., minirajući tako poticaje toj tehnologiji. Više pročitajte [OVDJE](#).

CG: Od 1. januara struja skuplja za šest posto

Cijena električne energije za domaćinstva u Crnoj Gori biće veća za 6% od 1. januara, saopšteno je iz "Elektroprivrede Crne Gore" (EPCG). "Predloženim povećanjem od šest posto cijena energije za domaćinstva i male kupce značajno je ispod tržišne berzanske cijene", navodi se u saopštenju.

Iz EPCG su istakli da je tokom ove godine na referentnoj energetskoj berzi u Budimpešti

došlo do značajnog rasta cijene električne energije, što utiče na formiranje cijene i u Crnoj Gori.

"Prije svega zbog loše hidrološke situacije u regionu, u prethodnih 12 meseci, cijena na berzi u ovoj godini veća je skoro za 30%. Uprkos značajnom rastu cijene na berzi EPCG nije vršila korekcije cijene energije koju isporučuje krajnjim kupcima tokom 2017. godine", dodaje se u saopštenju.

17.12.2017. – *Vijesti.me*

Srpski gradovi u dugovima žele da ih snabdjeva HEP

Srpski gradovi Kraljevo i Valjevo na javnom konkursu kao snabdjevača odabrali su hrvatski HEP. EPS i resorno ministarstvo poručili su im da prije promjene snabdjevača moraju izmiriti dugove prema srpskoj elektroprivredi. EPS je objavio da Kraljevo duguje 380.000 eura, Valjevo oko 336.000 eura, a riječ je o tromjesečnom dugu. Srpsko tržište električnom energijom je formalno otvoreno, ali 98% i dalje drži EPS, zbog toga što su cijene električne energije vrlo niske što blokira konkureniju. HEP Energija

strujom u Srbiji opskrbljuje jednu kompaniju, slovenski Cimos. Ukupno tržište u Srbiji je 34.000 GWh, od čega komercijalno 12.500 GWh.

U Sloveniji HEP Grupa preko kćerke firme HEP Energija drži 12,5% tržišta, dok u Srbiji te Bosni i Hercegovini kompanija razvija infrastrukturu koja će njihovim budućim kupcima omogućiti jednostavniju promjenu snabdjevača u trenutku isteka zaštite domaće proizvodnje u tim zemljama, navodi se u saopštenju.

27.11.2017. – *Jutarnji list*

Potrošnja energije će porasti za trećinu do 2040.

Prema najnovijem izvještaju Međunarodne agencije za energiju (IEA) 'World Energy Outlook 2017', ukupna svjetska potrošnja energije do 2040. godine porast će za 30%. Prema prognozi IEA-e, potrošnja nafte će porasti za 12%, na 104,9 mil. bbl/d.

Iako će u tom razdoblju Kina i dalje biti najveći potrošač nafte, najvišu stopu rasta potrošnje imat će Indija, koja će imati 30% udjela u tom porastu svjetske potrošnje nafte.

15.11.2017. – *IEA*

Skuplja struju za srbijanske privrednike

Od 1. januara sljedeće godine računi za struju malih i srednjih preduzeća u Srbiji biće uvećani do 18. Riječ je o subjektima koji troše do 350 MWh struje na godišnjem nivou. Na adresu takvih kupaca stigao je dopis iz Elektroprivrede Srbije u kojim ih ta kompanija obaveštava o promjeni cijene električne energije. U tom dopisu se navodi da je "u skladu sa politikom obrazovanja cijene električne energije i situacije na tržištu, korigovana cijena za naredni period, za kategoriju malih komercijalnih kupaca". Tako će od 1. januara cijena MWh u višoj tarifi za dvotarifno brojilo iznositi 55,84 eura dok će u nižoj tarifi ta cijena iznositi 35,41 euro. Cijena za potrošače sa jednotarifnim brojilom biće 50,26 eura/MWh. Reč je o cjenovniku bez akcize i bez PDV.

U ovom trenutku aktuelna cijena u višoj tarifi za dvotarifno brojilo iznosi 47,35 eura/MWh, a u nižoj 30,05 eura/MWh. S obzirom da većina malih i srednjih preduzeća troši struju preko dana, u višoj tarifi, to znači da poskupljenje za njih iznosi 18%. Sa druge strane, za one koje struju troše u nižoj, noćnoj tarifi poskupljenje

iznosi 7,2%. Ono što je interesantno je da je malim kupcima struje EPS dostavio novi cjenovnik u eurima a ne u dinarima, odnosno u zvaničnoj valuti Srbije.

Inače, tržište električne energije u Srbiji otvoreno je od 1. januara 2015. godine, što znači da svi kupci imaju pravo odabira snabdjevača. U praksi to važi samo za komercijalne potrošače dok je cijena struje za građane još uvek regulisana i snabdjeva ih samo EPS. Firme koje su nezadovoljne cijenom koju nudi EPS mogu da potraže drugog snabdjevača. EPS trenutno snabdjeva 98% tržišta komercijalnih kupaca električne energije u Srbiji. Prema podacima Eurostata, komercijalne cijene prema nivou potrošnje u prvoj polovini 2017. veće su u Hrvatskoj nego u Srbiji za čak 28,6%, kada je reč o potrošnji od 500.000 do dva miliona kilovat sati.

Tržište je, kako je već naglašeno, potpuno otvoreno i za snabdjevanje individualnih potrošača odnosno domaćinstava, ali s obzirom da su cijene dobavljača daleko više od onih po kojima EPS distribuira struju građanima, trenutno u tom segmentu tržišta još uvek nema drugih ponuđača.

29.11.2017. - *Danas*

Nove energetske tehnike sve privlačnije investitorima

Američki portal 'Power Engineering International' je izvijestio da su ulaganja u baterijsku pohranu energije, pametne mreže i energetsku efikasnost u prvih devet mjeseci 2017. godine u svijetu premašila 1 mlrd. dolara. Kako se ističe, u to područje elektroenergetike do sada je uloženo 1,23 mlrd. dolara, dok je u istom razdoblju

2016. godine ta vrijednost iznosila 910 mil. dolara. Od toga na projekte baterijske pohrane energije otpada 563 mil. dolara, dok su ulaganja u pametne mreže dosegnula 380 mil. dolara, a u energetsku efikasnost 289 mil. dolara. U svim tim projektima, prevladavaju američke tvrtke.

26.10.2017. - *PEI*

Veće naknade za OIE poskupljuju struju u RS-u

Električna energija u Republici srpskoj poskupljuje za 0,7% zbog veće naknade za obnovljive izvore energije, odlučila je Regulatorna komisija za energetiku.

Veći računi za struju građane očekuju već od nove godine. Samo u 2018. računa se da će građani platiti dodatnih 25 miliona maraka tj. oko 12.5 miliona eura. U Komisiji kažu kako prikupljeni novac ide na premije za novoizgrađene elektroenergetske objekte uglavnom privatnih vlasnika malih i srednjih hidroelektrana jer u RS još nema vjetroelektrana. Deset posto od naknade ide Fondu za zaštitu okoliša i

energetsku efikasnost.

Samo u poslednje tri godine naknada za obnovljive izvore povećana je za 0,0028 KM po kilovatu, a računi su bili veći za više od dvije KM mjesечно.

Naknada je 2016. godine iznosila 0,0025 KM po kilovatu, dok sa ovogodišnjih 0,0044 KM po kilovatu, naknada će biti povećana na 0,0053 KM, što znači da će računi biti veći za 0,7%.

U obrazloženju odluke, kao i prošle godine, opširno je objašnjeno da je ulazni parametar za povećanje naknade ciljanih 24,7 miliona KM potrebnih za isplatu premija za podsticaje planirane proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora.

U Elektroprivredi kažu da struja u RS neće poskupjeti, i pored toga što će računi evidentno biti veći. "Uvećanje cijene na računima za električnu energiju od 0,7 posto ne odnosi se na cijenu električne energije. Radi se

o posebnoj naknadi koja ne predstavlja prihode Elektroprivrede Republike Srpske i povezanih tvrtki", rekla je Ana Bokonjić Buha, glasnogovornica Elektroprivrede RS.

11.11.2017. - SEEbiz

Srbijagas ucijenio BH Gas visokom tranzitnom tarifom

Delegacije BH-Gasa i Srbijagasa održale su sastanak u Novom Sadu po pitanju uvjeta transporta plina preko Srbije za 2018. godinu. Ultimatum pred kojim se našao BH-Gas je bio ili pristajanje na uvjete Srbijagasa ili dovođenje u pitanje transporta preko Srbije. Nakon iscrpnih pregovora Srbijagas nije odustao od prelaska na tarifni sistem Srbije, a što bi značilo povećanje tranzitnih tarifa za gotovo tri puta. BH-Gas nije mogao pristati na ovaj uvjet i pronađeno je rješenje da se za prvi devet mjeseci ne primjenjuje tarifni sistem u tranzitu, već da se u tom periodu pokuša iznaći rješenje koje bi značilo ne drastično povećanje tranzitnih tarifa, a u što mora biti uključena i Agencija za energetiku Republike Srbije. "Srbijagas je zbog ovog „kompromisa“ povećao cijenu tranzita za prvi 9 mjeseci u 2018. godini za cca 30% i ovo povećanje će direktno utjecati na finansijski rezultat BH-Gasa u 2018. godini, međutim bili smo suočeni sa odlukom ili pristajanje na povećanje ili upitna isporuka plina od 01. januara (a što je ništa drugo do ucjena). Srbijagas prema izjavama najviših dužnosnika neće odustati od prelaska na

tarifni sistem koji će u osnovi značiti, ako se provede po njihovom zahtjevu, povećanje cijene plina za krajnje potrošače u FBiH. BH-Gasu je ostavljeno devet mjeseci da pokuša uticati da se cijene tranzita kod regulatora u Srbiji priloge cijenama transporta kakve su u Evropi, a što će biti vrlo težak zadatak, jer Srbijagas ne odustaje od prvočinih zahtjeva", kaže u BH Gasu. Također, direktor Srbijagasa, Dušana Bajatovića nakon sastanka rekao je sljedeće: „Planiramo interkonekciju prema Hrvatskoj i Republici Srpskoj. Sarajevo će se morati opskrbljivati iz Srbije“. BH-Gas izražava svoje zaprepaštenje datom izjavom, s aspekta najavljenje interkonekcije između Srbije i Republike Srpske, jer RS, za razliku od Srbije nije država, niti međunarodni subjekt prava. BH-Gas nikad nije dovodio u pitanje suradnju sa Srbijagasm, niti isporuke prema Istočnom Sarajevu, ali isto tako nitko BH-Gas ne može zaustaviti da se interkonekcijski poveže s Hrvatskom", kaže se u saopštenju BH Gasa.

27.12.2017. - Energetika-net

Decentralizirana proizvodnja energije će se učetverostručiti

Sve veća potražnja za energijom bit će predviđena povećanjem broja električnih vozila i određenim tehnikama u idućem desetljeću. Naime, elektrifikacija vozila imat će značajan utjecaj na distribuiranu proizvodnju, dok će mikromreže, sunčane elektrane (<1MW), mikroturbine, vjetroturbine (<500 kW), gorivni članci, energetska efikasnost i sustava za pohranu energije redefinirati odnos komunalnih tvrtki i kupaca koji dobivaju sve veću moć na tržištu. Tako prema izvještaju Navigant Research globalni kapacitet distribuirane proizvodnje električne energije doseći će gotovo 530 GW u 2026. go-

dine u odnosu na ovogodišnjih 132,4 GW. Time će doći do pomaka od centralizirane, jednosmjerne elektroenergetske mreže i upozorit će komunalne tvrtke da će se morati prilagoditi promjenama, ako žele opstati na tržištu. Isto tako, procjenjuje se da će se u zemljama i regijama koje su rano započele energetsku tranziciju uloga tehnika za distribuiranu proizvodnju biti manje značajnija, dok će tehnička rješenja koja pomažu u integraciji distribuirane proizvodnje igrati ključnu ulogu u širenju i primjeni decentraliziranih sistema tokom predviđenog razdoblja.

22.12.2017. - Business Wire

Objavljen radni program za Horizon 2020

Europska komisija je objavila kako će trošiti 30 milijardi eura na program Horizon 2020 fokusiran na period 2018.-2020., namijenjen finansiranju inovacija i istraživanja. To će biti najveći pojedinačni program finansiranja za tu svrhu javnim novcem širom Unije. Sa specifičnim osvrtom na niskougljične tehnologije i klimatske promjene kroz čistu, sigurnu i efikasnu energiju, program između ostalog pokriva energetsku efikasnost (smart energy, energetske performanse zgrada, energetska učinkovita vožnja), vodstvo u

obnovljivcima (OIE nove generacije, čiste tehnologije, solarna energija i industrijski procesi, razvoj rješenja koji smanjuju trošak i povećavaju efikasnost tehnologija), kao i pametna i čista energija za građane ('demand response'), regionalna prekogranična suradnja, finansiranje energetske tranzicije, pametni gradovi i zajednice te finansiranje niskougljičnih postrojenja na fosilna goriva s inovativnim tehnologijama. Radni dokument je moguće vidjeti [OVĐJE](#).

30.10.2017. – Europa.eu

Uspostava berze električne energije u BiH

U Mostaru se održala konferencija o uspostavi tržišta električne energije u toj zemlji, a berza bi trebala biti smještena u Mostaru. Glavni organizator konferencije je JP Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne d.d. Mostar (EP HZ HB) s partnerima konferencije - Neovisnim operatorom sistema Bosne i Hercegovine NOS BiH iz Sarajeva te Hrvatskom burzom električne energije - CROPEX iz Zagreba. Federalni ministar prometa i veza Denis Lasić ističe kako će to imati pozitivne implikacije na razvoj tržišta električne energije u BiH, rast bruto društvenog dohotka, ali i približavanje BiH, regije, grada Mostara i samoga EP HZ HB suvremenim modernim kretanjima u području energetike. "Ovakav projekt zahtijeva dugotrajne i iscrpne pripreme, ali koristi od sudjelovanja na organiziranom tržištu će zasigurno biti višestruke" zaključio je Lasić. Silvio Brkić iz CROPEX-a naglasio je kako je berza električne energije na razini BiH svakako potrebna. - Činjenica je da su se nekakve sinergije ostvarile između CROPEX-a i EP HZ HB te Neovisnog operatora sistema BiH u Sarajevu oko načina modela i budućnosti berze električne energije BiH sa sjedištem u Mostaru. Na tom

pozitivnom valu i energiji nastavljamo okupljati sve veći broj utjecajnih ljudi BiH i one iz okruženja koji će svojom podrškom dovesti do realizacije tog projekta - smatra Brkić.

Predsjednik Vlade Hercegovačko-neretvanske županije Nevenko Herceg ističe kako je ova županija, kao iznimno značajno područje proizvodnje električne energije s brojnim hidroelektranama te vrijednim potencijalima za izgradnju elektrana koje koriste obnovljive izvore energije, kao što su sunce i vjetar, iznimno zainteresirana za uspostavljanje organiziranog tržišta električne energije u BiH.

Berza bi bila smještena na području EP HZ HB, jedne je od triju elektroprivreda u Bosni i Hercegovini. Ta elektroprivreda svom proizvodnom portfelju ima sedam hidroelektrana ukupne snage 852 MW (CHE Čapljina, HE Rama, HE Mostar, HE Mostarsko blato, HE Peć Mlini, HE Jajce I i HE Jajce II), a početkom iduće godine očekuje se puštanje u pogon velikog vjetroparka (VE) Mesihovima s ukupnom snagom od 50,6 MW. EP HZ HB jedina je elektroprivreda u regiji čija je proizvedena energija u stopotnom iznosu iz obnovljivih

izvora, čime ima zajamčenu budućnost za razliku od drugih, a i idući projekti koji se razvijaju i koji se u skoroj i daljoj budućnosti mogu očekivati u pogonu su iz obnovljivih izvora. Također, malo kome je poznato kako je EP HZ HB prvi ili među prvima u regiji kada je u pitanju pružanje pomoćnih usluga sustavu u cilju sigurnosti i stabilnosti ne samo bh. elektroenergetskog sistema nego i susjednih sistema, pa i šire.

Drugi partner u osnivanju berze je NOS BiH. Osim vođenja elektroenergetskog sistema NOS BiH te tržišne dodjele prekograničnih kapaciteta na granicama sa susjednim državama, poput drugih EU i regionalnih operatora prijenosnih sistema ili operatora tržišta, NOS BiH vodi tržište bilateralnih ugovora i tržište uravnoteženja električne energije BiH, s uspostavom berze BiH kao prirod-

nim sljedećim zadatkom. S tim u vezi, NOS BiH je, kao prvi korak, potpisao sporazum o suradnji s berzom Nord Pool te je aktivan u okviru WB6 MoU aktivnosti. Po uspostavi berze BiH, današnji prekogranični kapaciteti će projektom povezivanja organiziranih tržišta Hrvatske i BiH preko berzi CROPEX i berze BiH biti implicitno dodijeljeni članovima susjednih berzi, a što je veliki iskorak prema maksimizaciji ekonomskog korištenja raspoloživog kapaciteta na predmetnoj granici i povećanju likvidnosti trgovanja na susjednim berzama. Projekt spajanja tržišta Hrvatske i BiH treba sagledavati i u svjetlu zajedničkog rada NOS BiH i HOPS-a u kontrolnom bloku Slovenija - Hrvatska - BiH te komplementarnosti elektroenergetskih sistema i tržišnih potreba Hrvatske i BiH.

24.10.2017. - Večernjak

EU pritišće na niskougljične ciljeve zemalja članica

Na zajedničkom zasjedanju Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (ENVI) te Odbora za industriju, istraživanje i energiju (ITRE) Europskog parlamenta, zastupnici su usvojili prijedlog izmjena zakonodavnog paketa energetske unije kojima će se odredbe Pariškog klimatskog sporazuma uvrstiti u EU zakonodavstvo. Član dva spomenuta Odbora, zastupnik Zelenih/ESS-a Davor Škrlec, smatra kako je ovo veliki korak prema postavljanju klimatskog i energetskog zakonodavnog okvira EU-a i mobilizacije svih aktera na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. "Usvo-

jenim izmjenama očekuje se od država članica konstantno povećanje udjela obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti do 2030. godine, a na snazi će biti jake korektivne mjere u slučaju bilo kakvih kašnjenja u ispunjavanju ciljeva. Ovo će ulagačima pružiti potrebnu sigurnost i pomoći u stvaranju zelenih poslova u Europskoj uniji. Od svake države članice zahtijeva se uspostava platforme za klimatski i energetski dijalog kako bi građani, jedinice lokalne vlasti i svi uključeni dionici mogli imati utjecaj na formiranje dugoročnih strategija i nacionalnih planova.

Na taj način smo osigurali da građani, gradovi i regije budu u potpunosti uključeni u borbu protiv klimatskih promjena i energetskog siromaštva." - rekao je Škrlec. Usvojeni izvještaj o upravljanju energetskom unijom uvodi koncept "ugličnog proračuna" u EU zakonodavstvo kako bi se odredilo koliko se još emisija može ispustiti u atmosferu da bi se zadovoljilo ograničavanje porasta globalne temperature do 2°C. Komisija će izračunati koliki je "pripadajući dio" Europske unije u globalnim emisijama. "Žalosno je što sve političke skupine danas nisu bile

spremne zauzeti se za provedbu Pariškog sporazuma u praksi, a stav desnih parlamentarnih grupa, osobito europskih pučana i konzervativaca, poprilično je razočaravajući zbog potkopavanja napora da se postigne europski proračun za ugalj u skladu s ublažavanjem klimatskih promjena do kraja ovog stoljeća." - zaključio je Škrlec. Zastupnici Europskog parlamenta glasovat će o novim izmjenama na plenarnoj sjednici u januaru 2018. godine u Strasbourgu.

07.12.2017. - Croenergo

Domaće kompanije pobjedile na tenderima EPS-a

Srbiji ima oko tri miliona brojila za struju, a tenderi za nabavku pametnih brojila nekoliko puta su bili oborenji jer su se domaći proizvođači bunili da su onemogućeni da učestvuju na njima. Ipak, sada se situacija promijenila i oni sada pobjeđuju na tenderima i dobijaju poslove. Tako su s EPS-om ugovorili isporuku 100.000 digitalnih brojila vrijednih oko 10 miliona eura. Do nedavno, na EPS-ovim tenderima za nabavku brojila do sada su pobjeđivale strane kompanije kojima domaći proizvođači, zbog oštih uslova, pojedinačno nisu mogli da pariraju.

Zbog toga su se udružili u konzorcijum, a to je i omogućilo da dobiju prve poslove pa je EPS-u već isporučeno oko 335.000 brojila, a tenderi, među kojima je i onaj koji finansira Svjetska banka, u fazi su realizacije. U ovom trenutku izvjesno je i potpisivanje ugovora o isporuci još 40.800 uređaja EPS-u, a poslove su domaće firme do-

bile na ovogodišnjim tenderima. Po riječima predsjednika grupacije proizvođača električnih i optičkih uređaja i elektronike u Privrednoj komori Srbije Jovana Vučasinovića, u toku je realizacija ugovora koje finansira Svjetska banka za preko 20.000 uređaja, a očekuje se i potpisivanje ugovora za preko 40.000 ugovora sa EPS-om, čime će biti prevaziđena neštašica brojila u Srbiji.

Što se tiče cijene zamjene oko tri miliona brojila, ranije se procjenjivalo da bi za to trebalo izdvojiti oko 500 miliona eura, a sam postupak bi trajao oko sedam godina ukoliko tenderi budu redovni i bez problema. Ipak, domaći proizvođači smatraju da će, ako bi cijeli postupak radile domaće firme, efekti tog posla biti kao direktnе strane investicije jer bi to koštalo 350 miliona eura, odnosno 150 miliona manje, a zahvaljujući tome bi se otvorilo dodatnih 1.500 radnih mesta u kompanijama koje se bave ovim poslom.

Predsjednik Nadzornog odbora EPS-a Branko Kovačević istakao je da je što se tiče tehnološke spremnosti domaćih proizvođača da isporuče brojila, sve kompanije zadovoljavaju svjetske standarde, te da je prevaziđen raniji problem izuzetno oštih uslova na međunarodnim tenderima, koje finansira Svjetska banka, koji su onemogućavali da na njima konkurišu male kompanije iz Srbije.

Tako je jedan od uslova Svetske

banke u tenderskoj dokumentaciji bio je da firma proizvođač, ima do sada instalirano 100 miliona brojila, što je neizvodljivo za srpska preduzeća i zemlju sa sedam miliona stanovnika.

Stav EPS-a je da treba što više domaćih kompanija da učestvuje u modernizaciji privrede. Dvije godine su izgubljene jer je nabavka brojila bila zaustavljena zbog žalbenih postupaka pred sudovima i sada je EPS dobio ponovo dozvolu da nastavi cijeli posao.

13.11.2017. - *Dnevnik*

Goran Granić protiv privatizacije HEP-a

Goran Granić, kandidat za Nadzorni odbor HEP-a, u intervjuu za Novi list izjasnio se protiv privatizacije nacionalne elektroenergetske kompanije, na čemu inzistiraju i HDZ i HNS. "Još uvijek nisam u Nadzornom odboru HEP-a, ali kao stručnjak mogu reći da je moj osobni stav da nijednu dionicu HEP-a d.d. ne treba privatizirati. Financije, bilo da je riječ o proračunu ili samoj kompaniji, ne mogu nikako biti odlučujuće kod takve odluke, one su na posljednjem mjestu. HEP je složen sustav, ima kompanije koje su na tržištu i one koje nisu, a uz to je riječ o strateškoj kompaniji kad je u pitanju energetska budućnost, sigurnost op-

skrbe, klimatske politike i mislim da se nijedna dionica ne bi trebala privatizirati", kaže Granić, uvjeren da bolje upravljanje definitivno nije razlog u prilog IPO-u, jer nitko državu ne sprječava da bolje rukovodi kompanijom. U HNS-u i HDZ-u drže da HEP-u novac treba za akvizicije u regiji, primjerice u BiH i da onaj tko ne želi privatizaciju podržava to da kompanija stoji na mjestu. Tihi protivnici privatizacije ističu da je kompanije dobro kapitalizirana i ima pristup povoljnom zaduživanju te da bi bilo bolje da država pomogne u realizaciji HEP-u zanimljivim projektima.

28.11.2017. - *Novi list*

Cijena struje u Srbiji zabetonirana ispod tržišne

Cijena električne energije za kućanstva u Srbiji je dosta ispod tržišne i očekuje se da tako ostane u dužem periodu, izjavio je izvršni direktor za trgovinu električnom energijom u EPS-u Dragan Vlaisavljević. "Garantirano snabdjevanje je ispod tržišnih cijena i to značajno i to se neće promjeniti. Garantirani snabdjevač će nastaviti snabdjevati to tržište još duži niz godina", kazao je Vlaisavljević. Prema njegovim riječima, EPS proizvodi dovoljno struje za potrebe domaćeg tržišta i planira da proizvodnja električne energije u 2018. bude povećana, odnosno na nivou iz 2016., koja je bila jedna od boljih za hidroelektrane. Vlaisavljević ističe da je Srbija po pitanu struje mnogo bolje povezana sa susjedima nego kad je u pitanju plin i da je

glavni tok struje s istoka prema zapadu, s obzirom na to da višak struje imaju Bugarska i Rumunija. Preko granica Srbije godišnje se prenese 14 TWh struje, što je oko 40% proizvodnje u Srbiji. Vlaisavljević je naveo da je regija deficitarna sa strujom, da se smanjuje proizvodnja u termoelektranama na ugalj, dok je hidro-sektor stabilan.

Najveći uvoznici struje u regiji su Mađarska - od osam do 12 TWh, zatim Grčka i Hrvatska, a najveći izvoznici Bugarska - do 10 TWh, zatim Rumunija i BiH. Istaknuo je da se u Srbiji, ali i u regiji dupliraju kapaciteti za proizvodnju struje iz obnovljivih izvora, prije svega iz vjetra i solarne energije. Srbija će, kako se očekuje, do 2021. imati jedan TWh iz obnovljivih izvora, a najviše iz vjetroparkova.

15.12.2017. - *Tanjug*

U Hercegovini moguća velika reverzibilna HE

Na Kamešnici, kod prevoja Široka draga, planirana je izgradnja reverzibilne hidroelektrane i vjetroelektrane (VE) čije projektiranje i istražne radove financiraju turska kompanije Enprode iz Istanbula i IMRES Smart Greenergy iz Livna. Nedavno je između tih kompanija potpisani ugovor o partnerstvu za izgradnju VE Široka draga, kao i o početku istražnih radova potrebnih za izgradnju RHE Široka draga. Hidroelektrana Široka draga koristit će vodu iz obližnjeg Buškog jezera, a imat će instaliranu snagu od 1120 MW. Na granici između Tomislavgrada i Livna traju pripreme i istraživanje terena za realizaciju investicija vrijednih oko 1,675 milijarda eura. Pero Vrdoljak, predsjednik Uprave IMRES Smart Greenergyja, objašnjava da troškove istražnih radova i projektiranje elektrana preuzima Enprode, dok je obveza IMRES-a koordiniranje istražnih radova. Novac za izgradnju elektrana bit će osiguran iz kredita i fondova EU. Prvi radovi na oba projekta već su počeli, počela je izgradnja pristupnih cesta za RHE i VE Široka draga, a kao i pribavljanje potrebnih dozvola za izgradnju vjetroelektrane. S obzirom na

to da je cijena postrojenja oko milijun eura po megavatu instalirane snage, 1,102 mlrd. eura bit će potrošeno samo za to, a ostatak su troškovi građevinskih radova spajanja na mrežu i izgradnje dalekovoda.

Na web stranici vlade Livanjskog kantona tvrdi se da je riječ je o najvećoj reverzibilnoj hidroelektrani u jugoistočnoj Europi. Reverzibilna hidroelektrana podrazumijeva uzimanje vode iz jezera, a u ovom slučaju to je Buško jezero koje se nalazi na 700 metara nadmorske visine, pojašnjava Vrdoljak. "Pumpama bi se voda dizala na 1050 metara nadmorske visine u novo jezero koje planiramo izgraditi, a povratkom vode iz novog jezera u Buško jezero pokretale bi se turbine koje će proizvoditi električnu energiju. Trenutno su u toku istražni radovi, odnosno geološka i geotehnička ispitivanja terena na lokacijama planiranog jezera i brane na novom jezeru, kao i ispitivanja za tunel cjevovoda i za ostale objekte koji će biti izgrađeni pod zemljom. "Sada je na ovom projektu angažirano 12 ljudi, ako ne računamo kompanije koje nam rade uslužne

djelatnosti kao što su projektiranje, izrada elaborata, bušenje i ostalo. Nakon izgradnje RHE trebalo bi biti zaposleno oko 50 radnika. Vrdoljak objašnjava da je to područje izuzetno pogodno za izgradnju RHE, jer je Buško jezero najveće umjetno jezero u Europi s velikom količinom vode. "Prema našim prognozama projektiranje ove hidroelektrane trebalo bi trajati dvije do tri godine, a isto toliko vremena potrebno je za izgradnju", kaže Vrdoljak. Prema nješovim riječima, projekt VE Široka draga, vrijedan oko 75 miliona eura, predviđa 16 vjetroturbina. "Dosad smo imali ponudu samo jedne kompanije koja predlaže, na osnovu

naših rezultata mjerjenja vjetra, postavljanje vjetroturbina snage 4,3 megavata, što je oko 68 megavata ukupno instalirane snage", navodi Vrdoljak. Predsjednik Uprave IMRES-a ističe da je završetak izgradnje VE Široka draga planiran krajem 2018. nakon čega će vjetroelektrana biti priključena na mrežu Elektroprivrede BiH. "Trenutno na projektu radi 11 ljudi, a isto toliko planiramo zaposliti nakon izgradnje", kaže Vrdoljak, dodajući da su dosad imali podršku kantonalnih vlasti u pribavljanju potrebnih dozvola, dok finansijsku pomoć nisu tražili, niti je očekuju.

07.12.2017. - eKapija

Pohranu energije snažno raste do 2030.

Američki portal 'Power Engineering International' je izvjestio da Međunarodna agencija za obnovljive izvore energije (IRENA) predviđa značajan pad cijena stacionarnih baterijskih sistema za pohranu energije. Kako se ističe, njihova bi cijena u narednih 13 godina trebala pasti za čak 66%, istodobno s ubrzanim razvojem električnih vozila. Tako bi se sadašnja snaga takvih sistema, koja se kreće oko 2 GW, do 2030. godine trebala povećati na čak 175 GW, što znači da će postati konkurenca reverzibil-

nim hidroelektranama kao rješenju za pohranu energije. Pri tome je porast primjene baterijske pohrane energije usko vezan s iskorištavanjem obnovljivih izvora, za što se također predviđa ubrzan rast i to posebice u zemljama u razvoju. Svemu tome u prilog ide činjenica da je u razdoblju 2010. - 2016. godine cijena litij-ionskih baterija za primjene u vozilima pala za 73%, dok je cijena takvih malih sistema za stacionarne primjene u Njemačkoj samo u razdoblju od posljednjeg tromjesečja 2014. do drugog tromjesečja

2017. godine pala za 60%.

Istodobno, očekuje se skoro puštanje u pogon velikog britanskog sistema za pohranu energije Blackburn Meadows. Riječ je o postrojenju koje se nalazi u Sheffieldu i koje je izgradila i kojim će upravljati njemačka elektroenergetska skupina E.ON. Očekuje se da će novi sustav uvelike pomoći rješavati probleme do kojih sve više dolazi zbog sve većeg udjela obnovljivih izvora u britanskom energetskom miksusu. Postrojenje ima snagu 10 MW i izvedeno je u četiri

brodska kontejnera, a po snazi je trenutačno najveće takvo u Velikoj Britaniji, iako se očekuje da ga ubrzo preteknu još veća postrojenja. Tako već britanska energetska tvrtka Centrica gradi postrojenje snage 49 MW na lokaciji nekadašnje elektrane u Barrow-in-Furnessu, dok EDF Energy, britanska podružnica francuske elektroenergetske skupine EDF gradi isto takvo postrojenje u sklopu TE West Burton u Nottinghamshireu.

12.10.2017. - PEI

Sve veća potražnja za pohranom energije

Trend rasta tržišta tehnika pohrane energije prema analizama istraživačke organizacije Bloomberg New Energy Finance bi trebao biti sličan rastu tržišta sunčanih elektrana između 2010.-2015. godine, kada su se sedam puta udvostručile. Naime, predviđa se da će između 2016.-2030. kapaciteti narasti za čak šest puta, i to do 125 GW (305 GWh). Uz to, procjenjuje se da će se uložiti oko 103 milijarde USD u tehnike pohrane energije, što će olakšati širenje tržišta. Jednako bi se investiralo po regijama Azije i Pacifika, Europe, Bliskog istoka,

Afrike i Amerike, gdje bi SAD s Kinom, Japanom, Indijom, Njemačkom, Australijom, Južnom Korejom i Velikom Britanijom činio 70% ukupno instaliranih kapaciteta. Isto tako, početkom ove godine Međunarodna agencija za obnovljive izvore energije (IRENA) tvrdila je da se u svijetu koristi oko 1 GW kapaciteta baterija za pohranu energije u elektroenergetskom sektoru te prognozirala da bi do 2030. godine snaga baterija mogla narasti i do 250 GW, objavio je Energy Storage News.

22.11.2017. - Energy Storage News

Tesla uspješno instaliralo najveću bateriju na svijetu

U Južnoj Australiji uspješno je instalirana trenutno najveća litij-ionska baterija na svijetu. Naime, izvršni direktor Elon Musk je obećao da će Tesla stanovnicima regije besplatno dati bateriju, ako je ne instalira u obećanom roku. Tako će baterija kapaciteta 1000 MW, koja će u idućim danim krenuti u rad, povećati sigurnost elektroenergetske mreže regije. Također, novom baterijom izbjegći će se

zamračenja koja nastaju jer elektroenergetske kompanije prekidaju prijenos električne energije kućanstvima kako bi zaštitili mrežu od prevelike opskrbe. Stoga, će baterija moći sat vremena opskrbljivati 30.000 kućanstava tokom takvih razdoblja, koristeći energiju iz francuske kompanije Neoen, koja proizvodi električnu energiju iz farme vjetroelektrana u samoj blizini.

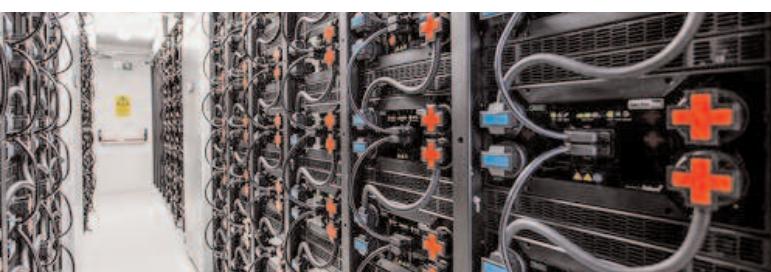
24.11.2017. - Energy Live News

U Češkoj se gradi velika baterija za el. energiju

Češka solarnoenergetska kompanija Solar Global planira sagraditi baterijski sistem za pohranu električne energije i Ochozu pokraj Olomouca. S 10 MWh to će biti najveći takav sistem u Srednjoj i Istočnoj Evropi. Električna energija koja će se pohranjivati koristit će se u

slučaju fluktuacija u distribucijskoj mreži ili povećane potražnje, a sistem bi u slučaju potpunog prekida napajanja mogao snabdjevati čak 20.000 kućanstava tokom jednog sata.

15.11.2017. - Prague Daily Monitor

Černobil kao solarna oaza

Prva sunčana elektrana u Černobilu bit će puštena u rad za mjesec dana, što je prvi korak prema planiranoj investiciji od 100 mil. eura u iskorištavanje obnovljivih izvora u radioaktivnoj zoni oko NE Černobil. Prvi solarni projekt zajednički vode ukrajinska kompanija Rodina Energy Group i njemačka tvrtka Enerparc. Snaga elektrane, koja se nalazi na svega 100 m od uništenog reaktora, će biti 1 MW, a njezina izgradnja stoji oko 1 mil. eura. Ukrajinsko Ministarstvo ekologije i prirodnih resursa objavilo je u junu 2016. plan revitalizacije područja od 1600 km² oko Černobila. Kako bi privukla investitore, ukrajinska

ska vlada je ponudila jeftino zemljište i razmjerno visoke cijene otkupa električne energije. Tako su partneri Rodina i Enerparc dobili ugovor koji im osigurava otkupnu cijenu od 0,15 EUR/(kW h) do 2030. godine, što je gotovo 40% više od prosječne otkupne cijene za električnu energiju iz sunčanih elektrana u Evropi. Interes za izgradnjom velikih sunčanih elektrana u Černobilu pokazali su i francuski energetski div Engie te kineske kompanije GCL System Integration Technology i China National Complete Engineering,javlja ukrajinska novinska agencija UNIAN.

27.11.2017. - UNIAN

GE isporučuje Srbiji 38 agregata za VE Kovačica

Kompanija General Electric Renewable Energy isporučiti će Srbiji 38 vjetroturbina za izgradnju vjetroparka Kovačica.

Ovo će biti jedan od najvećih vjetroparkova u Srbiji, sa 38 turbina, instaliranog proizvodnog kapaciteta 104,5 megavata, biće izgrađen u Kovačici. Ceo projekat će koštati 189 miliona eura. Vlasnik projekta je "Enlight Renewable Energies", izraelska kompanija koja se bavi izgradnjom postrojenja za obnovljivu energiju. Vjetropark u Kovačici će smanjiti godišnju emisiju ugalj-dioksida u Srbiji za oko 247.000 tona i doprineti ambicioznom cilju Srbije da podigne ideo potrošnje energije iz obnovljivih izvora na 27 procjenjena u 2020. godini, navedeno je u saopštenju Erste banke koja učestvuje u finansiranju projekta.

Generalni direktor "Enlight Renewable Energies" Gilad Javec rekao je da će Vjetropark u Kovačici obezbiti ekološku

održivost proizvodnjom čiste električne energije bez emisija za više od 65.000 domaćinstava u Srbiji, otvoriti nova radna mesta i doprineti rastu ekonomije Srbije.

Vjetroturbine visine 110 metara su idealne za vjetrove srednje jačine u ovoj ravnici, ističu iz kompanije GE i napominju da je ugovor o punom 15-godišnjem servisiranju također dio sporazuma sa tvrtkom Elight. Nakon puštanja u rad, tokom 2019. godine, Kovačica će postati treći po veličini vjetropark u Srbiji i predstavlja petinu ciljeva Srbije u segmentu energije vjetra do 2020. godine.

Izvršni direktor kompanije Enlight Renewable Energy, Gilad Javec, istaknuo je da će projekt njihove kompanije u Srbiji "proizvoditi dovoljno energije za napajanje 65.000 domova, a uz to će potaknuti otvaranje novih radnih mesta i ekonomski rast Srbije".

Vjetroturbine za ovaj vjetropark biti će proizvedene u Europi u pogonu kompanije GE u Salzbergenu u Njemačkoj, dok će lopatice biti proizvedene u pogonima kompanije LM Wind Power u Španjolskoj i Poljskoj.

GE Renewable Energy je također nedavno objavio kako će isporučiti vjetroturbine za

Čibuk 1, koji će biti najveći vjetropark u Srbiji, a koji se također nalazi na sjeveroistoku zemlje.

Vjetroparkovi Kovačica i Čibuk 1 će zajedno imati 263MW snage za proizvodnju čiste energije vjetra kroz priključenje na elektromrežu Srbije, što je značajan korak ka ostvarivanju cilja od 500MW iz energije vjetra do 2020. godine.

Kineska kompanija kupila veliki VE projekat kod Senja

Kineska kompanija Norinco International Cooperation Ltd. kupila je 76-postotni udio u senjskoj firmi Energija Projekt d.d. za 32 miliona eura. Kineski investitor ovom investicijom preuzima prava gradnje i upravljanja vjetroelektranom snage 156 MW u blizini Senja, na obroncima Velebita.

Vjetropark bi trebao imati 39 turbina, snage četiri MW. Proizvedena energija bi se trebala prodavati na tržištu, što znači da će to biti prvi značajni greenfield projekt u vjetroenergiji koji neće dobivati poticaje za proizvedeni MWh.

Predviđeno je da vjetropark bude izgrađen za dvije godine, a s obzirom da projekt ima građevinsku dozvolu i očekuje se ugovor o priključenju na mrežu, s gradnjom bi se moglo

kretnuti u drugoj polovini 2018.. Norinco je inače, u vlasništvu je države i iza kompanije je već velik broj uspešnih projekata na području energetike, zaštite okoliša, prometa i komunikacija u Kini i inozemstvu. Oko 100 MW instalirane snage bilo bi na području grada Senja, a 70 MW na području općine Brinje. Grad Senj od ekološke rente za VE Vrataruša, snage 42 MW godišnje dobiva između 1,3 i 1,7 miliona kuna, a prema procjenama gradski bi proračun od VE Senj bio bogatiji za oko tri miliona kuna, izračunale su lokalne vlasti 2014. godine. Vlasnik Energija projekta je Aleksandar Džombić, a o ovom projektu kako je nastao i njegovim nepravilnostima je svojedobno pisao Jutarnji list [OVDJE](#).

13.12.2017. – *Jutarnji list*

Republika Srpska dobiva prvu vjetroelektranu

Ministar financija i trezora Bosne i Hercegovine Vjekoslav Bevanda i direktor njemačke Razvojne banke KfW u BiH Matthias Schmidt Rosen potpisali su u Sarajevu sporazum o zajmu u iznosu od 60 miliona eura za izgradnju vjetroparka Hrgud u Berkovićima, te sporazum o dodjeli darovnice u iznosu od 13,5 miliona eura za projekt prikupljanja i tretman otpadnih voda u Zenici. VE Hrgud smjestit će se 50 km sjeverno od Trebinja i oko 30 km južno od Mostara a imat će instaliranu snagu 48 MW i godišnju proizvodnju 126 GWh, a njome će upravljati Elektroprivreda RS. Bevanda je izrazio zadovoljstvo zbog potpisivanja ova dva važna ugovora. Kako je rekao, kredit od 60 mil EUR za vjetropark Hrgud

alociran je na Republiku Srpsku, a projektom će rukovoditi Elektroprivreda RS. Rok otplate je 15 godina, s periodom počeka od četiri godine i fiksnom kamatnom stopom. Izgradnjom vjetroparka Hrgud, Republika Srpska će dobiti prvi objekt ovog tipa koji će proizvoditi energiju iz obnovljivih izvora.

Direktor njemačke Razvojne banke KfW u BiH Matthias Chmidt Rosen naglasio je da danas potpisani ugovori predstavljaju prekretnicu djelovanja ove banke i njemačke Vlade u BiH.

VE Hrgud je treći vjetropark koji u BiH financira ova njemačka banka, a prvi je Mesihovina koji će biti operativan početkom sljedeće godine.

09.11.2017. - SEEbiz

EPS uzima kredit od 80 mil. eura za vjetropark Kostolac

Ugovor o kreditu od 80 miliona eura za gradnju vjetroparka "Kostolac" potpisani je između EPS-a i njemačke Razvojne banke. V.d. generalnog direktora EPS Milorad Grčić rekao je da će kapacitet vjetroparka biti 66 MW što je jednak potrošnji oko 30.000 potrošača.

"Vjetropark je vrijedan ukupno oko 97 miliona eura, 80 miliona je iz kredita njemačke banke, od čega je milion eura bespovratno, dok će EPS obezbjediti oko 15 miliona eura vlastitih sredstava. Gradnja treba da počne 2019., a prvi kilovati biće proizvedeni 2020. godine", rekao je Grčić.

Navodi da je izgradnja vjetroparka pokazatelj da energetski sistem Srbije sigurnim koracima ide ka usaglašavanju proizvodnje el. energije sa proizvodnjom zelene energije na nivou koji postoji u EU.

Ministar rudarstva i energetike Aleksandar Antić naglasio je da OIE nemaju alternativu, kao

i da je to način proizvodnje energije koji će biti jedini u budućnosti. "Zato moramo da uđemo u te procese i imamo ovakve projekte. Važno je da EPS kao najveća energetska kompanija u ovom dijelu Evrope uđe u ovakve projekte. Mi imamo cilj da do 2020. godine 27% potrošnje energije bude iz obnovljivih izvora", rekao je Antić.

Dodaje, da se za sada 100 megavata proizvodi iz obnovljivih izvora, dok se gradi još

500 megavata. "U proteklih nekoliko dana imali smo postavljanje kamena temeljca za Kostolac B3, odlagač u Kolubari, potpisali smo izgradnju toplo-dalekovoda koji će povezati TENT Obrenovac i Beogradsko elektrane u Budimpešti, to je sve pokazatelj da se energetski sektor razvija. Trenutno imamo tri milijarde eura projekata u energetici, a EPS sam ima oko dvije milijarde", rekao je Antić.

Kako kažu iz EPS-a, plan je da

se u okviru vjetroparka podigne 20 stubova sa vjetrogeneratorima, a gradiće se na prostoru zatvorenih površinskih kopova i odlagališta EPS-ovog ogranka "TE-KO Kostolac".

Visina stubova biće 117 metara, a poluprečnik elise 63 metara, tako da će ukupna visina vetrogeneratora biti 180 metara. Stubovi sa vetrogeneratorima trebalo bi da budu postavljeni na četiri lokacije - Klenovnik, Ćirikovac, Petka i Drmno.

30.11.2017. - RTS

IFC i EBRD: kreditiraju 215 milona eura za energiju iz vjetra u Srbiji

IFC, članica Grupacije Svjetske banke, i EBRD pomažu Srbiji u poticanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i unaprijeđenju energetskog miksa zemlje putem osiguranja kreditnog paketa vrijednog 215 miliona eura u joint venture kompaniji koja radi na izgradnji najvećeg vjetroparka na Zapadnom Balkanu - Čibuk 1.

"Vjetropark snage 158 MW, koji će se sastojati od 57 turbina i proizvoditi do 457 GWh električne energije godišnje, a čiji se završetak planira do kraja 2018. godine, biti će najveći komercijalni projekt u sektoru energije vje-

tra u Srbiji i regiji Zapadnog Balkana",javljaju iz kabineta predsjednika Srbije Aleksandra Vučića, koji je sudjelovao na potpisivanju.

U saopštenju se navodi kako će na taj način 113.000 domaćinstava dobiti električnu energiju iz obnovljivih izvora, čime će emisije CO₂ biti smanjene za više od 370 hiljada tona godišnje.

Vjetropark Čibuk 1 doprinijeti će otvaranju 400 radnih mjeseta tokom izgradnje, kao i izgradnji 50 km novih cesta, dodaje se u saopštenju.

17.10.2017. - Beta

Vjetroparkovi – budućnost obnovljivih izvora u Srbiji

Elektroprivreda Srbije (EPS) ima dovoljno kapaciteta da balansira 500 MW električne energije iz vjetroparkova koji će biti izgradjeni u naredne tri godine, izjavio je izvršni direktor EPS-a za poslove trgovine električnom energijom Dragan Vlaisavljević. On je na konferenciji „Nova energija - pametni gradovi“ na sajmu energetike u Beogradu kazao da Srbija ima veće mogućnosti za proizvodnju električne energije iz vjetroparkova.

„Srbija bi mogla da investira u vjetroparkove i proizvodnju 1.000 megavata električne energije poslije 2021. godine, ali je pitanje da li bi imala kapacitet za balasiranje, odnosno da tu struju, kada je neophodno, nadoknadi iz

drugih izvora“, rekao je Vlaisavljević. Dodao je da je problem što ni u Evropi nije razvijena balansna razmjena energije i da će distributivne mreže biti „pametne“ toliko koliko regulator cijena prizna te troškove koje će na kraju platiti potrošači.

„EPS još vodi borbu li će na selu biti betonske ili drvene bandere pa će trebati vremena da se uvede pametno upravljanje elektromrežom“, rekao je Vlaisavljević.

Ekološki zahtevi su u 21. veku mnogo stroži a u Srbiji 70% električne energije se proizvodi iz uglja zbog čega su veća ulaganja u zaštitu životne sredine, a što utiče i na troškove proizvodnje struje.

07.11.2017. - Bizlife

EU bez uglja – održiva alternativa za europske građane

Platforma "Coal Regions in Transition Platform", koja će biti pokrenuta u Strasbourgu, namijenjena je podršci regijama uglja koje prolaze kroz tranziciju. Odvija se s ciljem upravljanja tranzicijom, razmijene najboljih praksi na društveno-gospodarskim aspektima te pružanje informacija o finansijskim alatima za potporu napuštanju uglja. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a Europskog parlamenta pozdravlja ovu inicijativu u kojoj će biti aktivni sudionici.

S ciljem boljeg razumijevanja društveno-gospodarskih aspekata regija uglja te procjene koliko su postojeći EU fondovi učinkoviti u pomoći pri prestanku eksploatacije uglja, Zeleni su nedavno naručili studiju "Prestanak korištenja uglja, ponovno promišljanje Europe". Ovaj izvještaj, koji će biti objavljen početkom 2018.

godine, predstavit će četiri studije slučaja, i to Njemačka (Lusatia), Grčka (Kosani), Španjolska (Aragon) i Poljska (Silesia).

Ukoliko je tranzicija efikasno planirana sa svim zainteresiranim stranama, odmak od uglja može ponuditi nove izuzetne prilike za navedene regije. Loos-en-Gohelle na sjeveru Francuske je dobar

primjer za to – građani pogodjeni zatvaranjem rudnika uglja su počeli raditi na inspirirajućem tranzicijskom projektu koji je pomogao bivšim rudarskim radnicima prelazak na poslove visoke vrijednosti, kao što su različite ekološke inicijative i poslovi vezani za obnovljive izvore energije. Ova ekomska renesansa predstavlja jedan takav uspjeh koji inspirira i mnoštvo drugih gradova širom Europe.

Klub zastupnika Zelenih/ESS-a determiniran je u angažmanu u smislenom dijalogu sa svim zainteresiranim stranama kako bi zajednički pronašli što bolji put u prestanku korištenja uglja, istovremeno podržavajući rudare, kao i čitavu regiju uglja. Isto su se uspešno odazvali nizu alata koji se temelje na dijalogu dionika o uglju koji će omogućiti sudionicima da razviju lokalne tranzicijske strategije o procesima upravljanja, mogućnostima financiranja, mogućnostima zapošljavanja i rasta te rehabilitaciju okoliša. Nadalje, Klub zastupnika Zelenih/ESS-a je trenutno u potrazi za budućim energetskim sustavom bez uglja, dok istodobno pokušavaju osigurati pravednu tranziciju za navedena područja u okviru pregovora oko Paketa za čistu energiju. Dok su ekološke grupe kritizirale protekli tjedan Vijeće EU-a zbog dopuštanja dugotrajnih subvencija elektrana na ugalj, Odbor za

okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta stao je čvrsto na stranu uklanjanja subvencija za ugalj.

Posvuda u svijetu sve više ljudi shvaća važnost i potrebu prestanka upotrebe uglja te potrage za progresivnim načinom mijenjanja navika koprištenja jednog od najštetnijih izvora energije, koji ne samo da posješuje globalno zatopljenje, već ima značajan utjecaj na naše zdravlje i okoliš.

Ova tema je bila jedna od najvažnijih točaka na dnevnom redu posljednjih klimatskih pregovora u Bonnu, u Njemačkoj. Nekoliko zemalja i civilnih društava pokrenuli su inicijativu kojom pozivaju na prestanak korištenja uglja, suprotstavljajući se na taj način pritisku Trumpove vlade. Neprofitne organizacije su pokrenule svoju kampanju "Europe Beyond Coal" kako bi u potpunosti ukinuli proizvodnju uglja i proizvodnju električne energije na bazi uglja do 2030. godine. Na međunarodnom nivou, Kanada i Ujedinjena Kraljevina preuzele su inicijativu s 20 zemalja i dvije američke države za pokretanje "Powering Past Coal" saveza. Ovaj savez ne uključuje deset najvećih potrošača uglja u svijetu, a nove konstrukcije elektrana na ugalj će i dalje biti prihvaćene ako su opremljene tehnologijama za smanjenje emisija. Međutim, inicijativa šalje političku poruku, a Zeleni se nadaju da će potaknuti i druge zemlje da krenu u tom smjeru.

Sustav ukidanja korištenja uglja, ukoliko je izgrađen i razvijen u bliskom partnerstvu sa svim akterima (rudari i njihove obitelji, lokalni i regionalni predstavnici), pruža održive prilike za Europu te može biti od velike pomoći pre postizanju ciljeva dogovorenih Pariškim sporazumom. Upravo ovo će biti fokus u radu Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a u nadolazećoj godini.

13.12.2017. - Croenergo

Potrošnja uglja globalno pada u svim državama svijeta

Svaka velika država na svijetu, s izuzetkom Indije, prošle je godine smanjila svoju potrošnju uglja, a IEA procjenjuje da će u narednih pola desetljeća potražnja za ugaljom stagnirati. 2016. spaljeno je 5,3 milijarde tona ekvivalenta uglja, što je 1,9% manje nego godinu ranije i 4,2% manje u odnosu na 2014., što je najveći pad potrošnje od 1990.-1992., kad je globalna ekonomija bila u recesiji. IEA smatra da podaci o padu potrošnje u posljednje

dvije godine nisu slučajni. Potrošnja uglja pala je u Kini, SAD-u i Evropi, dok se očekuje povećana potrošnja za četiri posto jedino u Indiji i to do 2022. IEA zaključuje da iako su vrlo optimistični oko buduće uloge plina i obnovljivaca, ugalj će u nekim državama i dalje zadovoljavati veliku potrebu za električnom i toplinskom energijom. Na svjetskom nivou IEA očekuje pad udjela uglja u energetskom miksu s 27% prošle godine na 26% 2022.

19.12.2017. - Guardian

Srbija usvojila strategiju gašenja termo blokova

Vlada Srbije je uredbom definisala strategiju razvoja energetike do 2025. godine kojom je planirano gašenje osam termoblokova koji ne ispunjavaju ekološke uslove iz Direktive o velikim ložištima, saznaće „Blic“. Ovim nacionalnim planom skrojena je energetska slika po kojoj će Srbija u narednih osam godina najverovatnije ostati bez struje koja se proizvodi iz uglja u termoelektranama Kostolac u blokovima A1 i A2, „Nikola Tesla“ (TENT) A1 i A2, kao i ona iz Kolubare u četiri bloka. Ovo nisu definitivna rešenja jer su u toku preispitivanja isplativosti modernizacije bloka A u Kostolcu i jednog od blokova u TENTu, koje bi po procjenama trebalo ukupno da koštaju oko 417 miliona eura. Pošto je riječ o puno novca, EPS bi posebnim planom trebalo da definiše imali mogućnosti za ova ulaganja. Samo gašenje preostalih šest blokova Srbiju bi koštalo oko 26 miliona eura. Struju iz ugašenih termoblokova po strategiji Vlade bi nadomjestila izgradnja osam vjetroelektrana, jedna

parno-gasna termoelektrana u Pančevu i završetak bloka B3 u TE Kostolac B, ali i revitalizacijom agregata u gotovo svim hidroelektranama.

- Gašenje osam termoblokova je izuzetno komplikovan proces jer gubitak ove struje mora da se nadoknadi. Sreća u nesreći je to što je Ministarski savjet Evropske zajednice dao mogućnost da se umjesto 2017. godine, kada je trebalo da se ugase, to uradi do 2023. godine. Tu smo dobili na vremenu i tu struju možemo da nadoknadimo izgradnjom novih projekta u energetici. Ovakva strategija proističe iz Ugovora o energetskoj zajednici jugoistočne Evrope čiji je Srbija potpisnica, zbog čega je u obavezi da primeni Direktivu o velikim ložištima. Poštujući ta dokumenta, Vlada je uredbom dala glavne pravce, ali EPS treba svojim dokumentima da utvrdi pojedinosti - objašnjava Blicov sagovornik.

On dodaje da su svi ovi potezi dio uspostavljanja standarda Evropske unije u proizvodnji struje.

- Evropa ne trpi tehnologije koje zagađuju životnu sredinu i deo naših obaveza koje nam Brisel diktira vezan je za izbacivanje iz upotrebe zastarelih tehnologija u srpskim TE ili za njihovu rekonstrukciju u skladu sa njihovim standardima. Zbog toga su i Uredbom o strategiji definisani prioriteti i faze kako u gašenju termoblokova tako i u izgradnji novih resursa kojim će se nadoknaditi izgubljena struja. Mnoge stvari u strategiji su date samo u naznakama, odnosno nisu jasno definisani objekti koji se gase jer postoji značajan otpor ljudi koji rade u njima. Zaposleni u Kol-

ubari već su se obratili svim relevantnim institucijama i upozoravaju da bi zatvaranje ove TE bez primanja ostavilo 2.000 porodica - kaže izvor.

- O gašenju proizvodnih blokova u EPS u ovom trenutku je suludo i razmišljati. Potrebno je prethodno izgraditi nova proizvodna postrojenja i održavati postojeća pa tek onda gasiti one koji su nerentabilni, odnosno zastareli. Ako bi do toga pak došlo ranije, Srbija bi se suočila s akutnim nedostatkom struje - tvrdi Slobodan Ružić, nekadašnji zamjenik ministra energetike Srbije.

29.11.2017. - Blic

Engie prodaje britanske termoelektrane

Američki portal 'Power Engineering International' je izvestio da je francuska energetska kompanija Engie prodala svoje britanske plinske TE ukupne snage 1,8 GW. Snaga prodanih elektrana ujedno je jednaka 75% svih kompanijskih TE u Velikoj Britaniji, a kupac je američki investicijski fond Energy Capital Partners. Radi se o TE Saltend snage 1,197 MW koja se nalazi u Hullu i sastoji se od tri plinske jedinice u kombiniranom ciklusu, TE Deepside snage 515 MW koja se nalazi u Flintshireu u sjevernom Walesu i također je u

izvedbi s kombiniranim ciklусом (CCGT), ali i o TE Indian Queens snage 129 MW koja kao emergent koristi mazut i služi za pokrivanje vršne potrošnje, a nalazi se pokraj Newquaya u Cornwallu. Sve to dio je ambicioznog plana pretvorbe Engieja u niskougljičnog i fleksibilnog proizvođača električne energije. U skladu s time, francuski div je u Velikoj Britaniji uložio 50 mil. funti u projekte RHE Ffestiniog i preuzeo 23,3% udjela u projektu VE Moray East snage 950 MW uz obale Škotske.

02.11.2017. - PEI

Grčka elektroprivreda mora prodati TE na ugalj

Europski sud je presudio da je grčka elektroprivreda DEI, koja se 51% nalazi u državnim rukama zloupotrijebila monopolistički položaj na tržištu uglja zbog čega su se grčki dužnosnici i međunarodni kreditori složili da ta kompanija mora prodati čak 40% svojih proizvodnih kapaciteta na ugalj. Grčki ministar energetike prošli je tjedan objavio da će država i EU u narednih nekoliko tjedana donijeti odluku o kojim se elektranama radi. Grčka pristaje riješiti se proizvodnih jedinica koje neće bitno umanjiti DEI-ov proizvodni kapacitet, a EU s druge strane želi biti sigurna

da će elektrane privući interes investoru. Prema dogovorenim grčkom 'bailoutu' Grčka treba smanjiti DEI-ov udio na tržištu s postojećih 88% na manje od 50% do kraja 2019. Grčka je započela produžu električne energije kako bi otvorila tržište za druge proizvođače, ali te mjere su se do sada pokazale neučinkovite. DEI je predlagao da prebací 7% svojih kupaca u novu kompaniju, koja bi se ponudila investitorima s ciljem smanjivanja dominantnog utjecaja, ali svojih kupaca nemaju se namjeru odreći, stava je grčka politika.

20.11.2017. - EMP

Italija od 2025. godine bez elektrana na ugalj

Italija planira da do 2025. godine postepeno ugasi termoelektrane na ugalj, pridružujući se time trendu smanjivanja korištenja uglja u zemljama Evropske unije.

Novom energetskom strategijom gotovo trećina ukupne potrošnje energije biti će podmirena iz obnovljivih izvora, kao i veći broj vozila na alternativna goriva.

Odluka vlade da potpuno prestane koristiti ugalj za proizvodnju električne energije uslijedila je nakon sličnih planova Portugala, Holandije i Velike Britanije, a saopćena je uoči klimatskih pregovora Ujedinjenih naroda u Bonnu, najavljenih za novembar.

Predstavljajući novu energetsku strategiju u parlamentu, talijanski ministar industrije Carlo Calenda izjavio je da je vlada tražila

od kompanije za prenos električne energije Terna da identificira potrebnu infrastrukturu.

Najveća talijanska energetska kompanija Enel već je javila kako neće više ulagati u nove elektrane na ugalj.

Prema podacima Međunarodne agencije za energiju iz 2016., u Italiji se 15% električne energije dobiva iz uglja, 42% iz plina, a 39% iz obnovljivih izvora. U zemljama članicama te agencije obnovljivi izvori osiguravaju u prosjeku 24% struje.

Cilj Italije je da do 2030. poveća udio obnovljivih izvora u proizvodnji električne energije na 48-50%, u proizvodnji toplinske energije na 28-30%, sa 19% 2015. godine, i u transportu na 17-19%, sa 6,4% prije dve godine.

Energetske kompanije u 26 od 28 zemalja članica EU potpisale su u

aprili 2017. inicijativu kojom su obećale da posle 2020. neće graditi nove termoelektrane.

Grčka i Poljska su jedine zemlje koje nisu potpisale inicijativu.

01.11.2017. - Euroactiv

Finska napušta ugalj

Finska će 2018. godine donijeti zakon kojim će se odrediti postupno napuštanje korištenja ugalja i povećati naknade za emisije ugljika. Novi će zakon pogurnuti Finsku da se brže okrene obnovljivim izvorima kako bi zadržala stabilnost energetskog sistema. Iz ugalja se trenutačno proizvodi 10% električne energije, pri čemu

izgara 4,1 mil. t ugalja godišnje. Prema prijedlogu novog zakona, ugalj bi se kao energet trebao postupno napustiti do 2030. godine. Ipak, termoelektrane na ugalj će ostati dostupne za slučaj potrebe, dok će ih u redovnim uvjetima zamijeniti nuklearne elektrane,javlja ruski portal 'Oil and Gas Eurasia'.

23.10.2017. - Oil and Gas Eurasia

Remonti u TE Ugljevik

U Termoelektrani "Ugljevik" uspješno je završen kapitalni remont postrojenja, čiji su radovi koštali oko 40 mil. KM.

U ovogodišnjem kapitalnom remontu, osim redovnih poslova koji su obvezni u ovakvoj vrsti zahvata - kapitalni remonti turbine i generatora, napravljena je i rekonstrukcija - zamjena elektrofiltera i međupregrijača pare jedan, javljaju iz Rudnika i Termoelektrane /RiT/ "Ugljevik".

"Ovo je po obimu poslova i njihovom značaju svakako najveći remont koji smo radili u našoj termoelektrani u protekle 32 godine koliko se ovaj termoenerski objekt nalazi u eksploataciji", istaknuo je rukovoditelj radne jedinice Termoelektrana Dragan Miljanović.

Nakon ugradnje novog elektrofilterskog postrojenja, jednog od najvažnijih kapitalnih zahvata, Termoelektrana "Ugljevik" zadovoljiti će najstrože

europske ekološke standarde kada je riječ o emisiji čvrstih čestica.

Američki portal 'Power Engineering International' je izvijestio da je japanska kompanija Yokogawa dobila narudžbu za isporuku upravljačkog sistema za odsumporavanje dimnih plinova (FGD) za TE Ugljevik u Bosni i Hercegovini. Kako se ističe, oprema za termoelektranu na ugalj snage 300 MW bit će isporučena do kolovoza 2018. i u pogon bi trebala biti puštena u listopadu 2019. godine. Pri tome japanska kompanija napominje da će to biti prvi takav sistem u zemljama Jugoistočne Europe. Novi sistem značajno će pomoći smanjiti štetne emisije iz elektrane koje zahtijevaju novi standardi Europske unije. Naručitelj opreme zapravo je japanska kompanija Mitsubishi Hitachi Power Systems (MHPS) koja je članica konzorcija koji će isporučiti sam sistem za odsumporavanje.

07.12.2017. - PEI

Kosovo konačno gradi novu termoelektranu na ugalj

U Prištini je potpisana 1,3 miliarde eura vrijedan ugovor o izgradnji termoelektrane "Novo Kosovo" u Obiliću. Ugovor su potpisali premijer tzv. Kosova Ramuš Haradinaj i izvršni direktor američke kompanije ContourGlobal, Joseph Bryan, u prisustvu predsjednika Kosova Hashima Thacija i predsjednika parlamenta Kadri Veseljia. Izgradnja te termoelektrane, u krugu postojeće dvije u Obiliću, počet će 2018. godine, a trebala bi biti u funkciji 2023. godine s životnim vijekom od četiri desetljeća. Imat će jedan blok snage 500 MW, a omogući će centralno grijanje za gradove Priština, Obilić, Glogovac i Kosovo Polje. Kosovo ima više od 14 milijardi tona dokazanih rezervi lignita, što su pete najveće rezerve na svijetu a više od 90% električne en-

ergije proizvodi se u dvije stare termoelektrane Kosova A i Kosova B, koje su najveći zagađivači u Europi.

Tači je rekao da je to najveća investicija na Kosovu u posljednjih 18 godina. "Ovaj ugovorom osigurat će otvaranje 10.000 novih radnih mjesta i riješit će jedan osjetljiv problem, ali istovremeno šaljemo poruku svijetu da smo zemlja s potencijalom", rekao je Thaci. Projekt će dovesti do rasta BDP-a za pet do šest posto u narednim godinama, zapošljavat će 10.000 ljudi tokom gradnje i 500 radnika kad bude pušten u pogon. Usprkos velikim rezervama lignita Kosovo se suočava s manjkom električne energije kao rezultat korupcije i manjka investicija.

21.12.2017. - SEEbiz

Kinezi žele graditi termoelektranu u Sanskom Mostu

Izgradnja Termoelektrane u rudniku Kamengrad u Sanskom Mostu jedan je od strateških projekata Vlade FBiH u energetskom sektoru, a pojedini kineski investitori već su pokazali interes za ovaj projekt.

Prije nekoliko dana, delegacija kompanije Harbin Electric International iz NR Kine posjetila je općinu Sanski Most i predstavnike firme Lager d.o.o. Posuđje koja je vlasnik i nositelj koncesijskog prava na ugalj koji se kopa na području površinskog kopa Zlauša u Sanskom Mostu.

Predstavnike kineske kompanije koja je zainteresirana za gradnju termoelektrane u Sanskom Mostu dočekali su načelnik općine Faris Hasanbegović sa svojim suradnicima, kao i predstavnici Vlade Unsko-sanskog kantona.

"Radi se o inicijalnim razgovorima na kojima su oni predstavili svoju kompaniju. Oni su svjetska kompanija, a u više od 30 država su već izgradili termoelektrane. Trenutno grade jednu u Dubaiju. Tehnološki su

na nivou da mogu raditi po standardima koji se traže u EU, pa čak i iznad toga kada su u pitanju ekološke norme", kazao je za Klix.ba načelnik Hasanbegović.

Prema njegovim riječima, projekt podrazumijeva izgradnju termoelektrane kapaciteta 400 MW, a da li će doći do investicije ili ne, načelnik ističe da je o tome preuranjeno govoriti.

"Radi se o inicijalnim i informativnim razgovorima u kojima nema nikakvih ugovora, sporazuma i slično. Uvjetovalo rečeno, tek se ispituje teren. Što se tiče lokalne zajednice, mi stojimo i dajemo podršku projektu, no naravno uz prethodno poštivanje svih normativa koji su zakonom propisani, ponajprije iz domena ekologije i zaštite zdravlja", kaže Hasanbegović.

Kako je istaknuto, kompanija Harbin Electric International bavi se izgradnjom, projektiranjem i opremanjem hidroelektrana i termoelektrana od 1983. godine, a brojne takve objekte po sistemu "ključ u ruke" izgradili su u preko dvadeset ze-

malja svijeta, uključujući energetske objekte koje su izgradili u Turskoj, Indoneziji, Pakistanu, Južnoafričkoj Republici, Filipinima, Kambodži, Vijetnamu, Ekvadoru, Iranu, Indiji itd. Najveći dio njihovih projekata finansiran je direktno sredstvima Vlade NR Kine, kao i vodećih kineskih banaka.

Vlada FBiH je 2016. godine donijela odluku kojom izgradnju TE u Sanskom Mostu svrstava u strateški projekat u energetici u Bosni i Hercegovini. Kako je istaknuto, uz kapitalnu investiciju od 1.02 milijarde KM, pokretanje

proizvodnje Rudnika i proizvodnja električne energije TE Kamengrad će predstavljati jednu od najvećih investicija u BiH. Prema ranijim istraživanjima, podzemne zalihe mrkog uglja na području kamengradskog bazena iznose više od 300 miliona tona.

Memorandum o saradnji na realizaciji projekta Rudnik i Termoelektrana Kamengrad između kineske kompanije China Energy Group i Lager doo Posuđje potpisani je 27. novembra 2017. godine u Budimpešti na 6. Samitu premijera vlada Kine i 16 zemalja centralne i istočne Europe (CEE)

06.11.2017. - BiznisInfo

Kinezi grade još jednu TE na ugalj u BiH

Kineske kompanije gradit će novu termoelektranu na ugalj, instalirane snage 350 MW, kod mjesta Gacko u istočnoj Hercegovini, a ugovor o tome potписан je u Banjoj Luci između kineskih investitora i predstavnika vlade RS. U provedbi ugovora o strateškoj suradnji te o uspostavi zajedničke kompanije koja će graditi TE s kineske strane sudjeluju energetski koncerni China Africa Investment Development Corporation (CADIC) i China Machinery Energy Corporation (CMEC). Novo postrojenje, čija bi gradnja trebala početi iduće godine, trebalo bi u cijelosti zamijeniti postojeću TE na ugalj, izgrađenu 80-ih go-

dina prošlog vijeka. U novoj kompaniji RS imat će 49%, a investitor 51% udjela, a tek treba stvoriti pretpostavke za finansiranje projekta na više od milijardu KM. Gacko je jedna od dvije termoelektrane na ugalj u RSu, a ugljokop je na granici sa Crnom Gorom i Hrvatskom. TE Gacko je Hrvatskoj bitna iz još jednog razloga. Naime, Hrvatska elektroprivreda i Rudnik i Termoelektrana Gacko nisu postigli nagodbu o potraživanju hrvatske strane za prijeratna ulaganja u bh. termoelektranu. HEP insistira na odšteti od 100 miliona eura za ulaganja iz 1983. godine i prijeti međunarodnim sporom.

13.12.2017. - Oslobođenje

Počela gradnja novog bloka u TE Kostolac

Kineska kompanija CMEC (China Machinery Engineering Corporation) položila je kamen temeljac za izgradnju novog, trećeg bloka u Termoelektrani Kostolac, snage 350 MW, a očekivana godišnja proizvodnja električne energije je oko 2,5 milijardi kWh. Vrijednost radova je 613 miliona USD. Ovo je prvi termoblok koji se gradi nakon 26 godina i on čini pet posto od ukupnih instaliranih elektroenergetskih kapaciteta u Srbiji. Također je odmakla izgradnja luke na Dunavu, kao i oba bloka TE Kostolac su modernizirana, napravljeno je odsumporavanje i prošireni kapaciteti kopa Drmno. Projekat u Kostolcu realizira se na osnovu međudržavnog sporazuma Sr-

bije i Kine o ekonomskoj i tehničkoj saradnji u području infrastrukture, koji je potpisano 2009. godine. Izgradnja bloka B3 dio je druge faze realizacije projekta uz povećanje proizvodnje Kopa Drmno s devet na 12 miliona tona ugalja godišnje. Ukupna vrijednost druge faze projekta modernizacije Teremoelektrane Kostolac B je 715,6 miliona USD. Kineska Exim banka osigurala je 85% sredstava za finansiranje projekta, a 15% Elektroprivreda Srbije (EPS). Rok otplate je 20 godina uz fiksnu kamatu 2,5% godišnje. U TE Kostolac B u okviru prve faze projekta završene su revitalizacije blokova B1 i B2 snage 700 MW.

20.11.2017. - Beta

HEP u velikom projektu izgradnje brzih punionica

Konzorcij NETX-E i Europska komisija potpisali su ugovor o financiranju izgradnje 222 brze i 30 ultra brzih punionica električnih vozila u državama srednje i istočne Europe među kojima je i Hrvatska, javljaju u četvrtak iz Hrvatske elektroprivrede (HEP).

Ugovor je potpisana na Danima digitalnog transporta u Tallinnu, a partneri konzorcija NEXT-E potpisali su ga s agencijom INEA. Njime će se omogućiti izgradnja mreže punionica za električna vozila (EV) u Češkoj, Slovačkoj, Mađarskoj, Hrvatskoj i Rumuniji.

Konzorciju NEXT-E bit će odobreno 18,84 miliona eura za provođenje projekta, što je najveća subvencija dosad odobrena u okviru CEF-a (Con-

nected Europe Facility) za projekt EV-a. Konzorcij će instalirati 222 multistandardne brze punionice (50kW) te 30 ultra-brzih punionica (150 – 350 kW) duž središnjih TEN-T koridora i središnje mreže. Tako će prvi puta biti moguće prijeći velike udaljenosti duž niza kohezijskih država, u potpunosti na električni pogon te biti povezan sa susjednim državama.

Konzorcij čine kompanije E.ON Grupe (Zapadoslovenská energetika u Slovačkoj, E.ON Česka Republika, E.ON Mađarska, E.ON Rumunjska), MOL Grupa (koju predstavljaju podružnice u svim državama sudionicama), Hrvatska elektroprivreda u Hrvatskoj, PETROL (u Sloveniji i Hrvatskoj) te Nissan i BMW.

"U političkom smislu, NEXT-E je

važan inovativni projekt u koji je uloženo mnogo truda industrije te poticaja i podrške od strane Europske komisije. Očita je i uska suradnja s ostalim sličnim projektima, što naglašava maksimalno povećanje europskog utjecaja i dosega politike vezane uz središnju mrežu koridora. Cilj naše politike je konačno omogućiti građanima da putuju cijelom Europskom unijom koristeći vozila s alternativnim gorivom", rekao je direktor Opće uprave za mobilnost i promet pri Europskoj komisiji Herald Ruijters.

Predsjednik Uprave HEP-a Perica Jukić kazao je da sudjelovanje u projektu NEXT-E za HEP predstavlja veliki međunarodni iskorak u pogledu suradnje s respektabilnim energetskim kompanijama u Europi, kako u preuzimanju iskustava već razvijenih tržišta elektromobilnosti, tako i kreiranju novih i inovativnih poslovnih modela.

"U HEP-ovoj proizvodnji električne energije prosječno više od 70 posto na godišnjoj razini čine izvori koji ne emitiraju CO₂ tako da se razvoj elektromobilnosti izvrsno uklapa u našu niskougljičnu viziju razvoja", izjavio je Jukić.

Trenutno su EV punionice razbacane i često nekoordinirane što stvara rizik od preklapanja ili prekida u mreži. Projekt NEXT-E pokrenut je da bi odgov

orio na taj izazov i da bi stvorio stalnu i isplativu mrežu koja osigurava mogućnost vožnje na duge pruge te preko granica. Projekt će također iskoristiti dosadašnje iskustvo u državama koje do sada nisu imale značajnih aktivnosti s električnim vozilima, poput Mađarske ili Rumunije.

Očekuje se da će postavljanje brzih punionica započeti 2018., dok je postavljanje ultra brzih punionica u planu za 2019. da bi se pripremili za dolazak nove generacije električnih vozila za velike udaljenosti. Očekuje se da će postavljanje punionica biti završeno do kraja 2020. godine.

Projekt NEXT-E predstavlja jedinstveno partnerstvo vodećih tvrtki u sektorima električne energije, nafte i plina, te OEM proizvođača automobila koji su ujedinili snage da bi stvorili interoperabilnu i nediskriminirajuću mrežu punionica za električna vozila duž glavnih TEN-T koridora u srednjoj i istočnoj Europi. Konzorcij čine kompanije E.ON Grupe (Zapadoslovenská energetika u Slovačkoj, E.ON Česka Republika, E.ON Mađarska, E.ON Rumunija), MOL Grupa (koju predstavljaju podružnice u svih šest država članica), Hrvatska elektroprivreda u Hrvatskoj, PETROL (u Sloveniji i Hrvatskoj) te Nissan i BMW.

10.11.2017. - HEP

11.12.2017. - HEP

EU će znatno postrožiti emisije novih automobila i kombija

Cilj predloženih novih smjernica Europske komisije za automobilski promet je smanjivanje emisija ugljičnog dioksida i veća primjena električnih automobila i kombija. U 2030. CO2 emisije iz tih vozila trebale bi biti 30% niže za nova vozila, u odnosu na 2021., kaže Komisija koja se nuda da će stimulirati nove tehnologije i motivirati proizvođače. Obrazlažu da ciljevi smanjenja emisija CO2 koje Komisija predlaže proizlaze iz temeljite analize i kontakata sa širokim krugom učesnika, od nevladinih organizacija do industrije.

"Od 2030. više od 70% naše energije proizvodit će obnovljivi izvori, dakle imat ćemo čistu energiju da pogonima čista vozila, a to je ono čemu težimo jer to je istinska tranzicija, fundamentalna promjena", izjavio je Maroš Šefčović, potpredsjednik EK za energetsku uniju. Lobi europskih proizvođača automobila ACEA smatra da je cilj od 30% preambiciozan i "preizazovan", ali jedna grupacija, Transport and Environment kaže da su ti planovi "poklon proizvođačima automobila" i neće dotaknuti najveći europski klimatski problem. Pozdravljaju cilj od 30%, ali

kazne za nepostizanje tog cilja čine ga uglavnom neefikasnim, objavio je Euronews.

EK paket za čistu mobilnost uključuje brojne nove dokumente koji će biti doneseni. To su novi standardi emisija CO2, kako bi se potaklo proizvođače na uvođenje inovacija i zadovoljavanje potreba tržišta za vozilima s niskom razinom emisija. Prijedlog uključuje i ciljeve za 2025. i 2030. Tako se potiče prijelaz s automobila s konvencionalnim motorima s unutarnjim izgaranjem na čišća vozila. Zatim, tu je Direktiva o čistim vozilima, kojom će se promicati rješenja za čistu mobilnost u javnim konkursima te stoga zamjetno potaknuti potražnja za čistom mobilnošću i daljnja primjena rješenja za postizanje tog cilja. Slijedi akcijski plan i niz mogućnosti za ulaganje u uspostavu transeuropske infrastrukture za alternativna goriva, a cilj je povećati ambicioznost nacionalnih planova, ulaganja i prodaju.

Očekuje se i revizija Direktive o kombiniranom prijevozu, čime se promiče kombinirana uporaba različitih vrsta prijevoza za robu (npr. kamiona i vlakova), koja će olakšati da poduzeća dobivaju poticaje te stimulira kombinirano korištenje kamionskog, željezničkog i brodskog prevoza robe. Također, očekuje se Direktiva o uslugama autobusnog prijevoza kako bi se poticala ponuda usluga autobusnog prijevoza u međugradskom prometu širom Europe te

ponudile alternative korištenju osobnih automobila, čime će se dodatno pridonijeti smanjivanju prometnih zagušenja i emisija iz prijevoza. Na taj će se način ponuditi dodatna, bolja kvaliteta i jeftinije mogućnosti prijevoza, posebno za osobe s malim primanjima. Osim toga tu je i nedavna značajna inicijativa za proizvodnju baterija u Europi, koja je od strateške važnosti za integriranu industrijsku politiku EU-a i za omogućavanje da buduća vozila i druga prometna rješenja budu razvijena i proizvedena u EU. Ovaj je paket dio šireg političkog konteksta usmjerenog na jačanje europske industrije i njezine konkurentnosti.

Kako je najavljeno u Obnovljenoj strategiji industrijske politike EU-a, koja je predstavljena u septembru 2017., cilj je Komisije pomoći europskoj industriji da zadrži vodstvo odnosno postane svjetski predvodnik u inovacijama, digitalizaciji i dekarbonizaciji. Ovaj paket je drugi paket za mobilnost koji Komisija ove godine predstavlja. Paket „Europa u pokretu“ predstavljen je u maju 2017. uključivao je širok raspon inicijativa s ciljem postizanja veće sigurnosti prometa, poticanja „pametne“ naplate za korištenje cesta, smanjivanja emisija CO2, zagađenja zraka i zakrčenja prometa, smanjivanja birokratskog opterećenja za poduzeća, suzbijanja nezakonitog zapošljavanja te osiguranja primjerenih uvjeta za radnike, uključujući odgovarajuće trajanje odmora.

09.11.2017. - Euronews

EK želi domaći konzorcij za proizvodnju baterija

Europska komisija okupila je niz stručnjaka u autoindustriji, kemiji i inženjerstvu među kojima su njemački BASF, Renault i Daimler te Siemens s inicijativom stvaranja konzorcija po uzoru na Airbus, s ciljem masovne proizvodnje baterija u Europskoj uniji, prije svega za potrebe električnih vozila i pohrane energije. "Manjak europske baze za proizvodnju baterija ugrožava europsku industrijsku poziciju i kupce zbog sigurnosti opskrbe, povećanih troškova, smanjene kontrole kvalitete i granica u dizajnu. Trebamo raditi brzo kako bi sveladali europsku kompetitivnu manjkavost i kapitalizirali vodeću ulogu u mnogim sektorima u lancu vrijednosti proizvodnje baterija, od materijala do sistemske organizacije i recikliranja", kazao je potpredsjednik EK Maroš Šefčović. Europski proizvođači automobila sastavljaju baterijske članske za električne automobile no cijela regija nema bitnih igrača u proizvodnji baterija, čiji se blokovi izrađuju uglavnom u Aziji. Tržištem dominiraju Panasonic, NEC, Korejski LG i Samsung, kineski BYD i CATL te američki proizvođač Tesla. Šefčović je najavio osnivanje

niza radnih skupina koje će se baviti pojedinim temama kao lanac opskrbe, investicijsko finansiranje, prodaja i razvoj i istraživanja a strateški plan za stvaranje konzorcija mogao bi biti gotov početkom 2018. dok bi nacrt za "EU Baterijski savez" mogao biti predstavljen već u veljači 2018. EU će poduprijeti tu inicijativu sa čak 2,2 milijarde eura. Cijelu inicijativu podržao je i EUROBAT, udruženje proizvođača automobilskih i industrijskih baterija. Ako bi prodaja električnih vozila nastavila rasti razvoj europskih kapaciteta za proizvodnju baterija mogao bi koštati i 25 milijardi eura. "Kako će industrija izgraditi, kupiti ili pronaći dovoljno baterija i sirovina za njihovu izradu ako potražnja poraste? To je kritični dio puzzle koji nedostaje", zapitao se analitičar iz Bernstein Researcha. Neovisno o planovima EK, proizvođači električnih vozila već imaju svoje planove. Daimler grupa namjerava do 2019. godine izgraditi pet postrojenja za proizvodnju električnih baterija za svoje automobile. Tvornice će biti locirane na tri kontinenta, tri će biti u Njemačkoj, a po jedna u SAD-u i Kini.

12.10.2017. - Financial Times

Slovenija nakon 2030. godine ne želi registrirati vozila na fosilna goriva

Slovenska vlada je usvojila prijedlog novog Nacionalnog plana o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva prema kojem će nakon 2030. obustaviti registraciju dizelskih i automobila pokretanih benzinom. Kakojavlja Slovenska tiskovna agencija, vlada je izbjegla izravnu zabranu, no umjesto toga postavila je gornju granicu za ugljični otisak automobila na 50 grama CO₂ po jednom km. Te uslove u ovome trenutku zadowjavaju samo električna te plug-in hibridna vozila. Kako stoji u strategiji pet godina prije od 2025. ograničit će se prva registracija osobnih i teretnih vozila koja prema deklaraciji proizvođača imaju ukupni ugljični otisak od 100 grama CO₂ po km. U izvještaju STA se navodi kako ta strategija

također poziva na izgradnju infrastrukture za alternativna goriva kako bi se proširila aktualna mreža stanica za punjenje za skoro stotinu puta, odnosno sa sadašnjih 227 na 22 300 koliko bi ih trebalo biti 2030. U roku od šest mjeseci resorno ministarstvo trebalo bi napraviti i akcijski plan.

Slovenija je također prije šest godina počela s uvođenjem automobila pokretanih alternativnim vidovima energije kada je 2011. širom zemlje postavila oko 100 stanica za punjenje. Vlada očekuje kako će broj automobila pokretanih novim vidovima energije, električnih vozila ili plug-in hibrida doseći brojku od oko 200 000 ili oko 17 posto ukupnog broja vozila na slovenskim cestama. Podaci

Državnog ureda za statistiku su pokazali kako je do kraja 2016. u toj zemlji registrirano 1,47 miliona vozila što je porast od 2% na godišnjem nivou. Neki se stručnjaci i distributeri pitaju je li postavljeni cilj po kojem bi električni automobili 2050. godine u Sloveniji činili dvije trećine voznog parka realan. Ako Njemačka, kako je najavila,

uspije provesti cilj da do od 2030. godine zabrani registraciju vozila s unutarnjim izgaranjem, onda bi se dobar dio tih polovnih vozila iz Njemačke mogao naći u državama iz njemačkog okruženja s nižim energetskim i ekološkim standardima, pa tako i u Sloveniji i Hrvatskoj jer će im cijene padati.

16.10.2017. - Delo

I Holandija napušta motore s unutarnjim izgaranjem

Portal 'Index' objavio je da i Holandija namjerava uvesti zabranu prodaje automobila s benzinskim i dizelskim motorima. Kako se ističe, Holandija vlada je objavila plan kojim planira zabraniti prodaju automobila s motorima s unutarnjim izgaranjem kako bi se smanjile emisije ugljičnog dioksida. U skladu s time, cilj je da se do 2030. godine prepolovi razina emisija CO₂ iz devedesetih godina prošlog stoljeća, što će se između ostalog, postići zabranom prodaje automobila s mo-

torima s unutarnjim izgaranjem. Time bi Holandija preduhitrla Francusku i Veliku Britaniju, koje su najavile ukidanje prodaje takvih automobila do 2040. godine. Istodobno je prodaja električnih vozila u Holandiji porasla za 47%, kako pokazuju rezultati prodaje iz 2016. u odnosu na 2015., dok je 2017. ostvaren daljnji porast. Pri tome se procjenjuje da udio električnih automobila na holandskim cestama iznosi nešto više od 6%.

17.10.2017. - Index.hr

Britanska vlada najavila ozbiljan rat dizelašima

Britanska vlada je u julu najavila kako će od 2040. godine zabraniti prodaju novih automobila na dizel i benzin, a sada je predstavila plan o ulaganju preko 2.5 milijardi funti s ciljem smanjenja emisija CO₂, te

kako će potrošiti milijardu funti na promoviranje vozila sa niskom emisijom plinova i da će se pomoći potrošačima pri kupovini novih automobila.

18.10.2017. - Reuters

Pariz od 2030. a cijela Francuska od 2040. bez automobila na benzinske i dizelske motore

Pariz će do 2030. godine zabraniti ulazak u grad svim automobilima s benzinskim i dizelskim motorima, javile su pariške gradske vlasti.

Ovim potezom ubrzati će se planovi za odvikanje zemlje od automobila na fosilna goriva i prelaz na električna vozila u gradu koji često mora uvoditi privremene zabrane vožnje zbog zagađenja zraka.

Pariške vlasti u saopćenju navode da je Francuska već odredila kako će 2040. godina biti kraj za automobile ovisne o fosilnim gorivima te da to zahtjeva brže postepeno ukidanje u velikim gradovima.

"Ovdje je riječ o dugoročnom planiranju, sa strategijom koja će smanjiti emisije štetnih stakleničkih plinova", rekao je Christophe Najdovski, službenih

odgovoran za prometnu politiku u uredu gradonačelnice Anne Hidalgo.

"Promet je jedan od najvećih proizvođača stakleničkih plinova i zato planiramo napuštanje vozila s motorima s unutrašnjim sagorijevanjem do 2030. godine", rekao je on za lokalni radio.

Pariz, koji će 2024. biti domaćin Ljetnih olimpijskih igara i u kojem je postignut posljednji globalni sporazum protiv klimatskih promjena, ranije je najavio zabranu upotrebe vozila s dizelskim motorima prije početka Olimpijskih igara.

Proširenje zabrane na benzinske automobile radikalna je eskalacija politike protiv zagađenja u francuskoj prijestolnici, jednoj od najposjećenijih u svijetu.

12.10.2017. - Al-Jazeera Balkans

Beč do 2020. dobiva hiljadu novih punionica za e-vozila

Do 2020. godine u Beču će biti postavljeno 1000 novih punionica za automobile na električni pogon. Prvih 230 postaja trebalo bi biti izgrađeno do sredine 2018. godine.

U prvom će koraku u svakom od 23 bečka okruga biti izgrađeno po pet postaja za brzo napajanje za dva električna automobila snage 11 kW. Ostale postaje bit će postavljene do 2020. godine. Izgradnju javne mreže za punjenje provodi bečka kompanija za opskrbu energijom „Wien Energie“, koja poziva sve zainteresirane građane da se i sami uključe u finansiranje izgradnje novih punionica.

Participacija građana provodit će naime putem kupon paketa u vrijednosti od 250 eura koji se već sada mogu kupiti

putem interneta.

Kupci će u narednih pet godina svake godine dobivati kupon u vrijednosti od 55 eura. Taj će se kupon moći iskoristiti za punjenje električnih automobila, ali i za druge usluge poduzeća „Wien Energie“. Osim toga kupon će se moći zamijeniti i za karte za javni prevoz te iskoristiti u filijalama SPAR-a.

Na tržište će za početak biti plasirano 2.500 takvih paketa. U Beču i okolici već postoji 500 javnih punionica za električne automobile, a vlasnici takvih automobila svoje ljubimce uz pomoć Wien Energie-kartice mogu puniti i na postajama drugih ponuđača širom Austrije. Riječ je o ukupno 1.600 punionica, a njihov bi se broj do kraja 2017. trebao povećati na 2.000.

26.10.2017. - Euronews

Osniva se kompanija za gradnju punionica u BiH

BMW, Daimler, Ford i Porsche osnovati će zajedničku kompaniju koju će graditi mrežu stanica za punjenje električnih automobila širom Europe, a između ostalog i u Bosni i Hercegovini, proizilazi iz rješenja koje je donijelo Konkurenčijsko vijeće BiH.

Vijeće je objavilo da je u rujnu donijelo rješenje kojim se odobrava koncentracija ovih kompanija.

"Smatra se dopuštenom koncentracija kojom subjekti Bayerische Motoren Werke

Aktiengesellschaft, Daimler AG, Ford Motor Company i Dr. Ing. h.c. F. Porsche Aktiengesellschaft osnivaju potpuno funkcionalno društvo zajedničkog ulaganja sa ciljem razvoja, uspostavljanja i upravljanja visokonaponskom međugradskom infrastrukturom za punjenje baterijskih električnih vozila širom Europe", navodi se u rješenju Konkurenčijskog vijeća BiH.

Četiri kompanije imati će zajedničku kontrolu nad kompanijom i jednake udjele.

31.10.2017. - SEEbiz

HT postavio prve brze e-punionice

Hrvatski Telekom i Kaufland Hrvatska u Zagrebu su postavili dvije brze punionice za električna vozila u sklopu projekta „Sveobuhvatna mreža koridora s brzim punjenjem u jugoistočnoj Europi“.

Dvije električne punionice označavaju početak projekta sufinanciranog od Europske unije, u sklopu kojeg se planira otvoriti čak 69 brzih i četiri ultra brze e-punionice na ukupno 31 lokaciji na koridorima kroz Hrvatsku i Rumunjsku. Projekt traje do kraja 2020. godine, a njegova je ukupna vrijednost iznosi 4,3 miliona eura. Procjenjuje se da će industrija e-mobilnosti samo na nivou Europske

Unije 2020. godine vrijediti pet milijardi eura, a da će do 2025. godine stvoriti najmanje 700.000 novih radnih mesta. Samo u sklopu ovog projekta u Hrvatskoj je predviđena instalacija 16 brzih i jedne ultra brze punionice na najmanje šest lokacija.

Planirane lokacije su trgovački centri, benzinske postaje i slični objekti s jednostavnim pristupom autocestama, a prvi projektni partner je Kaufland Hrvatska. Punionice su dostupne 24 sata, sedam dana u tjednu potpuno besplatno ne samo za kupce Kauflanda, nego za sve korisnike električnih automobila.

30.11.2017. – Večernji list

Još 180 brzih punionica širom Europe

Američki portal 'Power Engineering International' je izvjestio da će njemačka energetska skupina E.ON i danska kompanija Clever izgraditi mrežu brzih punionica za električna vozila širom Zapadne Europe. Partneri će iskoristiti 12 mil. eura sredstava Europske unije kako bi izgradili 180 punionica od Ital-

ije do Norveške. Prve punionice, u Njemačkoj i Danskoj, trebale bi biti otvorene već prije ljeta 2018. godine, a međusobna udaljenost punionica bit će 180 km. Inače, Clever je danski 'start-up' koji upravlja s 1500 punionica električnih vozila u skandinavskim zemljama i Njemačkoj.

14.11.2017. - PEI

Najveći kineski proizvođač vozila okreće se e-vozilima

Najveći kineski proizvođač auta BAIC Motor planira do 2025. godine obustaviti prodaju i proizvodnju svojih automobila s pogonom na motore s unutarnjim izgaranjem. Kompanija će prvo prestati prodavati konvencionalne aute u Pekingu, koji je teško pogodjen zagađenjem zraka, a potom će se ukidanje prodaje proširiti i na druga područja Kine. Um-

jesto toga, počet će se proizvoditi isključivo električna vozila. Iz objave kompanije nije jasno hoće li se u njezinim pogonima prestati proizvoditi i konvencionalni auti drugih proizvođača poput njemačkog Daimlera (tj. Mercedesa) i južnokorejskog Hyundaia.

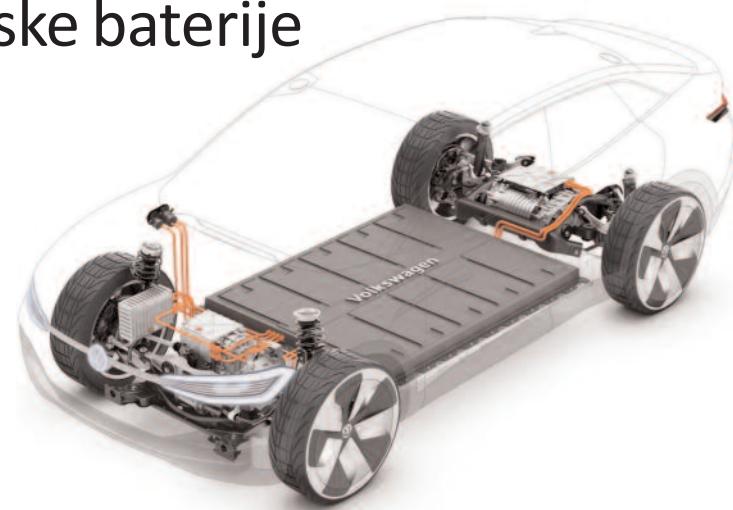
21.12.2017. - Energy World Magazine

Dobre prognoze za litij-ionske baterije

Njemački inženjersko-čelični konglomerat Thyssenkrupp, jedan od vodećih proizvođača automatiziranih pogona za proizvodnju baterija i ostvaruju gotovo četvrtinu prihoda u poslovima s automobilskom industrijom, procijenio je da bi u narednih deset godina narudžbe litij-ionskih baterija mogle dosegnuti vrijednost od minimalno milijardu eura, prenos agencija Reuters. Kompanija procjenjuje da će litij-ionske baterije postati dominantna pogonska tehnologija za e-vozila, što je pokazala prezentacija pripremljena za neformalne susrete s

ulagačima. Litij-ionske baterije našle su se u fokusu automobilske industrije nakon što su vlade širom svijeta odlučile izdašnim poticajima potaknuti proizvodnju ekološki prihvatljivijih vozila.

Dodajmo ovome kako se Kina sprema uvesti proizvođačima kvote za električna vozila u EU raspravljuju o proizvodnji baterija na svom terenu koja bi konkurirala azijskim i američkim proizvođačima. Potpredsjednik Europske komisije Maroš Šefčovič izjavio je i da bi EU mogao finansijski poduprjeti stvaranje konzorcija u tom

sektoru. "Naše su ambicije stvaranje prave proizvodnje u EU, s kompletним lancem,

uključujući i recikliranje", kazao je Šefčovič.

11.12.2017. - Reuters

I Shell se okreće prema elektromobilnosti

'Power Engineering International' je izvijestio da je jedna od najvećih svjetskih naftnih tvrtki Royal Dutch Shell pokazuje sve veće zanimanje za globalni trend gradnje punionica električnih vozila. Tako je Shell već sada partner vodećim proizvođačima automobila kao što su Ford, BMW, Daimler i Volkswagen na projektu gradnje vrlo brzih punionica u 10 europskih zemalja, kojima će se omogućiti punjenje za svega 5 - 8 min, odnosno čak tri puta brže nego do sada. Isto tako, Shell će u partnerstvu s tvrtkom

Ionity(čiji je jedan od vlasnika Ford) na 80 svojih najvećih benzinskih postaja (u Belgiji, Francuskoj, Holandiji, Austriji, Češkoj, Mađarskoj, Poljskoj, Slovačkoj, Sloveniji i Velikoj Britaniji) postaviti punionice električnih vozila, a nedavno je preuzeala kompaniju NewMotion, najvećeg europskog operatorka punionica, s čak 80 000 stanica za punjenje širom Europe. Ali, to nije sve jer Shell u posljednje vrijeme sve više ulaze i u vjetroelektrane i u trgovinu električnom energijom.

28.11.2017. - PEI

BYD otvorio najveću fabriku e-autobusa u Americi

Kineski proizvođač automobila BYD predstavio je svoj prošireni pogon za proizvodnju električnih autobusa, najveći u Americi, u gradu Lancasteru na jugu Kalifornije.

BYD je također najveći svjetski proizvođač punjivih baterija. Električni autobusi te kompanije, čiji je rad također podržan njezinim solarnim panelima, LED rasvjetom i en-

ergetski efikasnom tehnologijom, mogu prevaliti više od 248 kilometara nakon jednog punjenja, što je među najdužom autonomijom kod električnih autobusa na svijetu.

Rast postrojenja ove kompanije odražava brzi prelaz na električni prevoz te će BYD-u omogućit proizvodnju do 1.500 električnih autobusa godišnje.

11.10.2017. - VOA

Kineski startup pustio u prodaju prvi e-automobil po povoljnim cijenama

Kineski proizvođač automobila NIO pustio je u prodaju svoj prvi električni automobil tri godine nakon što je startup osnovan, a cijena je mnogo povoljnija od Teslinih modela.

Cijena modela ES8 je 48.000 yuana, odnosno, 67.783 dolara, a upravo ona mu daje prednost u odnosu na ostale modele. Automobil nakon jednog punjenja može preći 500 kilometara.

Teslin Model X, naprimjer, prodaje se za 836.000 yuana, ili nešto više 126.000 dolara, što je u odnosu na ES8 skoro dvostruko više.

Osnivač kompanije William Li kazao je da je elektrifikacija automobila velika prilika za njih, a cilj im je učiniti punjenje jed-

nostavnije od punjenja klasičnih automobila.

Nakon što su podigli milijardu dolara investicija koje je predvođio Tencent Holdings Ltd., NIO se sada sprema za sljedeću fazu rasta na najvećem tržištu električnih automobila na svijetu.

Osim s Teslom, kompanija se na kineskom tržištu natječe s domaćim rivalima poput BYD Co. i globalnim gigantima poput VW-a i GM-a.

NIO se ranije zvao NextEV, a samo je jedan od nekoliko kineskih startupa nastalih nakon vladinih poticaja za proizvođače automobila na alternativne pogone.

15.12.2017. - Bloomberg

U Poljskoj se gradi najveća europska tvornica baterija

Korejska kompanija LG Chem u mjestu Kobierzyce pokraj Wrocławia će izgraditi tvornicu baterija za električne automobile koja će biti najveća u Eu-

ropi, objavila je poljska vlada. Kada uskoro bude završena, u njoj će se proizvoditi do 100.000 baterija za e-aute godišnje.

13.10.2017. - Warsaw Business Journal

HEP Opskrba velikim kupcima nudi novu uslugu - HEPI Trader

HEP Opskrba novim proizvodom, aplikacijom HEPI Trader velikim kupcima iz kategorije poduzetništvo nudi samostalno upravljanje nabavom električne energije, izvjestili su iz Hrvatske elektroprivrede (HEP).

"HEPI Trader je ime nove usluge i softverske aplikacije HEP Opskrbe, kojom će velikim kupcima iz kategorije poduzetništvo biti omogućeno da samostalno upravljaju nabavom električne energije, imaju uvid u stanje na tržištu električnom energijom i kupuju je na tranše", navodi se u saopćenju.

Direktorica HEP Opskrbe Tina Jakaša ističe kako je iskustvo u radu s velikim kupcima iz kategorije poduzetništva, u Hrvatskoj, Sloveniji te Bosni i Hercegovini, pokazalo da oni internacionalizacijom poslovanja ili prelaskom u vlasništvo velikih inozemnih kompanija stječu znanja o kupovini i upravljanju troškovima električne energije.

"Veliki industrijski kupci, posebice energetski intenzivni, traže cijenu električne energije koja im omogućava veću profitabil-

nost poslovanja. Cilj elektroprivreda u upravljanju portfeljem je omogućiti kupcima cjenovno konkurentnu i pouzdanu opskrbu električnom energijom, uz povećanu efikasnost proizvodnje, prijenosne i distribucijske mreže, kao i potrošnje energije kod krajnjih kupaca, te smanjenje utjecaja na okoliš", naglašava Jakaša.

Novim softverskim rješenjem, koje je rezultat sinergije HEP grupe, HEP Snabdjevanje velikim kupcima nudi mogućnost samostalnog upravljanje nabavom električne energije i optimizaciju troškova.

Direktor HEP Trgovine Ante Čurić ističe kako HEPI Trader kupcima u Hrvatskoj, Sloveniji, BiH i Srbiji omogućava online pregled ugovora i transakcija, zadavanje naloga za kupnju, pregled izvješća o analizi kretanja cijena na veleprodajnim tržištima te pregled ostvarene prosječne cijene po transakcijama.

"Svaki dan se sve zatvorene transakcije šalju u HEP Trgovinu koja upravlja portfeljem HEP grupe. Riječ je o snažnom softverskom alatu pomoći kojeg

HEPI TRADER

kupac virtualno komunicira s tržištem električne energije, nabavlja električnu energiju u vrijeme koje smatra optimalnim i po cijenama za koje procjenjuje da zadovoljavaju njegove potrebe", kaže Čurić.

Uz usluge informiranja, savjetovanja i pomoći u nabavi električne energije, HEPI Trader velikim kupcima omogućava sveobuhvatan i transparentan uvid u kretanja na tržištu električne energije, usporedbe cijena u Hrvatskoj, regiji i šire.

Proizvod je primarno namijenjen velikim kupcima električne energije u kategoriji poduzetništvo (s godišnjom potrošnjom većom od 0,5 gigavatsati (GWh odnosno miliona kilovatsati) i to kupcima HEP

Opskrbe u Hrvatskoj, odnosno HEP Energije u BiH i Srbiji, a iz HEP-a najavljuju da će u budućnosti biti dostupan i manjim kupcima u kategoriji poduzetništvo.

Po podacima iz saopćenja, HEP je vodeći snabdjevač s udjelom od 85 posto ukupnog hrvatskog tržišta električne energije, a HEP Opskrba snabdjeva više od 40.000 kupaca kategorije poduzetništvo u Hrvatskoj, ukupne godišnje potrošnje od 7,1 teravatsati (TWh odnosno milijadi kilovatsati), a sinergijom s kompanijama kćerima HEP Trgovine u regiji, snabdjeva više od 350 industrijskih kupaca na tržištu Slovenije s godišnjom potrošnjom većom od 2,1 TWh te nekoliko kupac u BiH i Srbiji.

08.11.2017. - HEP

HEP Opskrba okupila ugledne privrednike

Završni susret, sada već tradicionalnih 6. Susreta kupaca HEP Opskrbe održan je u Zagrebu. Na ovogodišnjim Susretima, u Splitu, Osijeku, Rijeci, Ljubljani i Zagrebu, okupljeno je više od 700 uglednih privrednika, najvećih kupaca električne energije iz Hrvatske i Slovenije te prvih kupaca iz BiH i Srbije.

Okupljenim privrednicima, među kojima su bili i predstavnici uglednih tvrtki poput Kraša, Ericssona Nikole Tesle, Aluflexpacka, HRT-a, Plive, Odašiljača i veza, Končara, Ducati komponenti, Petrokemije, Vindije, Regeneracije, Erste Banke, Sberbanke, Hon-Inga, i dr., predstavljeni su poslovanje HEP Opskrbe i trenovi na tržištu el. energije.

"Zahvaljujući inovativnosti poslovanja, HEP Opskrba nastavlja biti vodeći snabdjevač električnom energijom u Republici Hrvatskoj, s gotovo 40.000 kupaca kategorije poduzetništvo u Hrvatskoj, ukupne godišnje potrošnje veće od 7,1 TWh. Ove godine velikim smo kupcima ponudili i samostalno upravljanje nabavom električne energije kroz softversku platformu HEPI Trader. Taj jedinstveni proizvod na tržištu velikim će kupcima omogućiti da samostalno upravljaju nabavom električne energije, imaju uvid u stanje na tržištu električnom energijom i električnu energiju kupuju na tranše. Takvom inovativnošću svakodnevno dokazujemo kupcima zašto je

HEP Opskrba najbolji izbor snabdjevača za njih.", izjavila je direktorica HEP Opskrbe, Tina Jakaša.

Uz HEPI Trader, istaknuti su i drugi inovativni proizvodi koje HEP Snabdjevanje nudi poduzetnicima, poput HEPI Partnera koji zaposlenicima Partner tvrtki osigurava dodatne uštede za njihovo kućanstvo, proizvoda Udružimo se!, koji kupcima omogućava udruživanje radi smanjenja ulaznih troškova poslovanja te ESCO program pogodnosti koji kupcima pomaže u aktivnom upravljanju procesima s ciljem racionalnog gospodarenja energijom i postizanja ušteda. Jedinstveni proizvod ZelEn, odnosno električna en-

ergija iz obnovljivih izvora, koju kupuje više od sto vodećih hrvatskih kompanija ima i humanitarni karakter koji se očituje u vidu donacija projekata energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije za ustanove koje skrbe o socijalno najošjetljivim društvenim skupinama. Kupcima su također predstavljene i pogodnosti koje nudi tarifni model za kućanstvo HEPI. Riječ je o najinovativnijem proizvodu za kućanstvo na tržištu, koji uz najnižu cijenu i program vjernosti, kupcima nudi online plaćanje računa te praćenje vlastite potrošnje električne energije putem aplikacije Moj Hepi račun i mobilne aplikacije m-hepi.

14.12.2017. - Croenergo

EPS još uvijek odoljeva konkurenciji

Iako je srpsko tržište potpuno otvoreno, EPS odoljeva konkurenciji – zadržao je više od 97% potrošača. Drugi trgovci na tržištu ugоварaju isporuke sa nekom od fabrika, ali niko nema računicu da struju ponudi građanima jer je EPS-ova cijena najniža u regionu. Veliki potrošači, fabrike i kompanije još od 2013. biraju od koga će kupovati struju, a isporuke ugоварaju po fiksnoj cijeni, najčešće na godinu dana. Od tih tridesetak najvećih potrošača, samo jedna fabrika, cementara "Titan" iz Kosjerića, koristi sve prednosti tog otvorenog tržišta koje im

godišnje može donijeti i 100.000 eura uštede.

"Nisu upućeni samo na jednog snabdjevača koji bi im diktirao tu cijenu za snabdjevanje. Dakle, oni mogu da kupuju od više snabdjevača različite proizvoda: godišnje, mjesecne, kvartalne, na kraju krajeva, i dnevne na SEPEKS-u, čime, naravno, mogu da ostvare i velike uštede", kaže direktor srpske berze (SEPEKS) Miloš Mladenović.

Na srpskom tržištu ima 106 licenciranih trgovaca strujom od čega je 60 aktivno, većina trguje međusobno, a samo njih 12

snabdjeva krajnje velike kupce.

"Cijena jeste presudna u 99,9% slučajeva ali značajnu ulogu igra i odnos između kupca i prodavca, fleksibilnost u njihovim ugovornim odnosima koja može u krajnjem instancama dovesti do smanjenja cijena električne energije", ukazuje stručnjak za trgovinu električnom energijom Mladen Apostolović.

3,3 miliona domaćinstava kao i male privrednike snabdjeva EPS, a po cijeni koju država reguliše. Drugim trgovcima je ta cijena neisplativa pa ne rade sa građanima.

"Kod EPS-a cijena je i dalje niža od tržišne a, nažalost, niža i od ekonomski opravdane", kaže Ljiljana Hadžibabić iz Agencije za energetiku Srbije.

Recimo, hrvatska elektroprivreda u borbi sa konkurenjom već je izgubila 15% domaćih potrošača. Za novim kupcima traga kod susjeda, pa u Sloveniji već nudi razne pogodnosti.

Liberalizacija tržišta električne energije nameće oštru tržišnu utakmicu u cijelom regionu, a srpska berza struje je sve uspešnija.

20.11.2017 - rts

HEP-ov tržišni udio raste

Četiri godine nakon konačnog otvaranja tržišta električne energije u Hrvatskoj liberalizacijski proces krenuo je izgleda u obrnutom smjeru, a kompanije koje su "napadale" HEP-ov dominantan položaj sve teže posluju. Još donedavno vrijedio je podatak da HEP drži 85% tržišta, dok ostalih 15% pripada drugim snabdjevačima, no to se promjenilo - HEP sada drži 87-88% tržišta, istiskujući ostale dampske cijenama.

Na to je na Energy market forumu Poslovnog dnevnika upozorio neovisni konzultant Hrvoje Mraović koji smatra da je riječ o negativnom procesu koji je dugoročno izrazito loš i za kupce i za tržište, a u konačnici može biti loš i za sam HEP.

Snabdjevači električnom energijom penalizirani su obavezom otkupa zelene energije, koja se usprkos aktualnom Zakonu o obnovljivim izvorima energije, kontinuirano produžuje te

solidarnom naknadom. Opskrbne marže, koje su nekad bile oko osam eura/MWh pale su na tek jedan do dva eura/MWh, zbog čega neki snabdjevači jedva posluju ili čak razmatraju prestati s radom.

Ali, govora o promjenama u elektroenergetskom sektoru nema već se sada priča o energetskoj i niskougljičnoj strategiji i većoj liberalizaciji na tržištu plina.

„Tokom 2018. godine pristupit ćemo izradi energetske strategije i naša će buduća energetska politika biti usuglašena s niskougljičnim razvojem. Zajednički cilj je povećanje energetske neovisnosti i sigurnost dobavnih pravaca, što se nameće i kao jedan od prioriteta EU. Uz to, zalažemo se i tržišnu utakmicu koja će prije svega proizaći iz nešto liberalnijeg okvira“, istaknuo je resorni ministar Tomislav Čorić.

11.10.2017. - Energetika-net

HEP Energija ima 12,5% udjela u ukupno prodanoj struji u Sloveniji

HEP Energija, kompanija u sastavu HEP grupe, koja se bavi snabdjevanjem električnom energijom u Sloveniji, predstavila je na 3. Susretu s kupcima novosti u poslovanju te očekivanja na slovenskom tržištu električne energije. Na druženju s više od 80 suučesnika i partnera HEP Energije, energetski stručnjak Marko Kosorič osvrnuo se na izražene promjene kretanja cijena električne energije u 2017., ali i na trendove koje možemo očekivati u 2018. godini. HEP Energija opskrbljuje niz velikih kupaca u Sloveniji, između ostalog Luku Kopar, MOL Slovenija, Slovenske železnice, Cimos, NC Planicu, Gledališče Ljubljana, Gledališče Maribor, Abanku, Hotel Bernardin i Zavod za šume, a od svibnja sljedeće godine i Ministarstvo javne uprave. Na

temelju do sada sklopljenih ugovora za snabdjevanje, HEP Energija drži udjel od 12,5% prodaje električne energije u Sloveniji. HEP Energija nudi i električnu energiju u potpunosti proizvedenu iz obnovljivih izvora. Tako, primjerice, u okviru ugovora vrijednog 12 miliona eura, „zeljenom“ električnom energijom opskrbljuje Grad Ljubljana. „Uspjeh HEP Energije temelji se na pristupu povoljnog proizvodnom miksnu kojim raspolaže Hrvatska elektroprivreda, kao i pružanju visoke razine sigurnosti opskrbe svojim kupcima, kojima nudi i usluge ESCO savjetovanja te pomoći u prilagodbi ISO 50001 standardima na području energetske efikasnosti“, kaže u HEP-u.

11.12.2017. - Croenergo

Velika Britanija uvodi regulaciju cijena plina i struje

Vlada Velike Britanije objavila je načrt zakona kojim bi se do kraja 2020., s mogućnošću proširenja do 2023. propisala najvišu razinu cijene električne energije i plina za 11 miliona kupaca u kategoriji kućanstava

u najskupljim tarifama koje koristi najveći broj kupaca koji nisu mijenjali snabdjevača. U Velikoj Britaniji ukupno je 28 miliona kupaca električne energije i 23 miliona kupaca plina u kategoriji kućanstava. Riječ je

o nevjerojatnoj intervenciji u tržište i to od strane zemlje koja je kolijevka liberalizacije tržišta energije, jer se pokazalo da snabdjevači love u mutnom. Još se ne zna koliki će biti utjecaj na cijenu ali konzervativci

vjeruju da bi takav potez kupcima uštudio do sto funti godišnje, a regulator "Ofgem" će se trebati konsultirati s energetskim kompanijama kako kalkulirati maksimalnu cijenu.

20.10.2017. - Guardian